

Міністерство екології та природних ресурсів України

Державна служба геології та надр України

Український державний геологорозвідувальний інститут

Державна комісія України по запасах корисних копалин

ДРГП "Донецькгеологія"

Національна академія наук України

Державна комісія з експертизи геологічних проектів та кошторисів

Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова

Всеукраїнська громадська організація "Ноосфера"

ДРУГЕ ЗАПРОШЕННЯ

П'ЯТИЙ

МІЖНАРОДНИЙ ГЕОЛОГІЧНИЙ ФОРУМ «Актуальні проблеми та перспективи розвитку геології: наука й виробництво (ГЕОФОРУМ-2018)»

**18-23 червня 2018 року,
готель "Мирний курорт"
м. Одеса, Україна**

Заходи форуму

- 1. Міжнародна науково-практична конференція
"Геологія і корисні копалини України: реалії та перспективи
(Геологічні читання-2018)".**
- 2. Міжнародна науково-практична конференція
"Перспективи використання альтернативних і відновлюваних
джерел енергії в Україні (REU 2018)".**
- 3. Науково-виробничий семінар "Виконання вимог
Кодексу України про надра в процесі надрокористування".**

БУДЕМО РАДІ ЗУСТРІЧІ В ОДЕСІ !

<http://www.ukrdgri.gov.ua/news>

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ ГЕОФОРУМУ-2018

Голова

Кирилюк Олег Васильович, т. в. о. голови Держгеонадр України, Київ

Співголова

Гошовський Сергій Володимирович, д-р техн. наук, проф., УкрДГРІ, Київ

Заступники голови

Зур'ян Олег Володимирович, д-р філософії в галузі економіки, УкрДГРІ, Київ

Красножон Михайло Дмитрович, д-р геол. наук, УкрДГРІ, Київ

Члени оргкомітету

Бегаль Анатолій Степанович, генеральний директор ДГП "Укргеофізика",

Гожик Петро Феодосійович, акад. НАН України, д-р геол.-мінерал. наук, проф., ІГН НАН України

Жикаляк Микола Васильович, д-р екон. наук, канд. геол. наук, ДРГП "Донецькгеологія"

Кудря Степан Олександрович, чл.-кор. НАН України, д-р техн. наук, проф., Інститут відновлюваної енергетики НАН України

Лукін Олександр Юхимович, акад. НАН України, д-р геол.-мінерал. наук, проф., УкрДГРІ

Люта Наталія Георгіївна, канд. геол.-мінерал. наук, УкрДГРІ

Михайлов Володимир Альбертович, д-р геол. наук, проф., Київський національний університет ім. Тараса Шевченка

Ошарін Сергій Юрійович, "Причорномор ДРГП"

Пономаренко Олександр Миколайович, акад. НАН України, д-р геол. наук, проф., ІГМР ім. М. П. Семененка НАН України

Рудько Георгій Ілліч, д-р геогр. наук, д-р геол. наук, д-р техн. наук, проф., акад. Академії гірничих наук України, ДКЗ України

Старостенко Віталій Іванович, д-р фіз.-мат. наук, акад. НАН України, Інститут геофізики НАН України ім. С. І. Субботіна

Ткаченко Майя Володимирівна, ДГП "Геолекспертиза"

Черкез Євген Анатолійович, д-р геол.-мінерал. наук, проф., Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова

Шнюков Євген Федорович, акад. НАН України, д-р геол.-мінерал. наук, проф., Відділення морської геології та осадового рудоутворення, НАН України

Янко Валентина Венедиктівна, д-р геол.-мінерал. наук, проф., Одеський національний університет ім. І. І. Мечникова, Одеса



Шановні колеги!

Дякуємо всім, хто відгукнувся на наше [Перше запрошення](#) й надав Оргкомітету тези доповідей та заявки на участь у «Геофорумі-2018». Перелік доповідачів, чії тези Оргкомітет уніс у попередню Програму форуму, наведено у цьому повідомленні.

Усі, хто бажає взяти участь у роботі «Геофоруму-2018» як доповідачі, можуть надіслати до Оргкомітету тези доповідей **до 15 травня 2018 р.** для розгляду і внесення в Програму як резервних. Під час реєстрації на форумі учасники отримають друковані матеріали «ГЕОФОРУМ 2018» та «Збірник тез доповідей». Доповіді, які містять нові ідеї, і неопубліковані раніше результати досліджень упродовж 2018 р. за рішенням Оргкомітету будуть опубліковані в журналах «[Збірник наукових праць УкрДГРІ](#)» і «[Мінеральні ресурси України](#)» (видання внесені до Переліку наукових фахових видань України).

Оргкомітет «Геофоруму-2018» під час заходу проведе конкурс стендових доповідей на ліпшу оригінальну технічну ідею з технології видобутку газогідратів та газу метану з морського дна. З умовами конкурсу можна ознайомитися на сайті УкрДГРІ за [посиланням](#).

Запрошуємо також усіх охочих відвідати «Геофорум-2018» як слухачів. Для цього Вам потрібно надіслати заявки на участь на електронну адресу секретаріату форуму. Кінцевий термін подання заявок – **до 25 травня 2018 року**.

Програму форуму буде розіслано всім зареєстрованим учасникам не пізніше як 1 червня 2018 р.

Звертаємо увагу, що **25 травня 2018 р.** оргкомітет УкрДГРІ закінчує приймати заявки на бронювання готелю.

Контакти

Український державний геологорозвідувальний інститут (УкрДГРІ), 04114, Україна, м. Київ-114, вул. Автозаводська, 78-А, факс: +38 (044) 432-35-22; тел. +38 (044) 430-70-24 (приймальня УкрДГРІ).

Відповідальний за проведення Геофоруму-2018:

Зур'ян Олексій Володимирович, канд. техн. наук,
тел.+38 (044) 206-35-59, моб. тел. +38(050) 778 30 29.

Секретаріат оргкомітету:

Колісник Тетяна Єрофіївна тел. +38 (044) 206-35-25, моб. тел. +38 (066) 706-16-25.

Ковтун Олександр Васильович тел. +38 (044) 206-35-68, моб. тел.+38 (093) 616-12-01

e-mail: geoforum.ukrsgri@gmail.com

Ознайомитися з інформацією щодо зазначеного заходу можна на сайті: <http://ukrdgri.gov.ua/>

ПРОГРАМА ФОРУМУ

ПОНЕДІЛОК 18 ЧЕРВНЯ	
09 ⁰⁰ – 10 ⁰⁰	Реєстрація учасників форуму
10 ⁰⁰ – 11 ⁰⁰	Урочисте відкриття форуму
11 ⁰⁰ – 14 ⁰⁰	Програмні доповіді
14 ⁰⁰ – 15 ⁰⁰	Обідня перерва
15 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰	Обговорення програмних доповідей
19 ⁰⁰	Дружня вечеря
ВІВТОРОК 19 ЧЕРВНЯ	
09 ⁰⁰ – 13 ⁰⁰	Робота наукових сесій
14 ⁰⁰ – 15 ⁰⁰	Обідня перерва
15 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰	<i>Конкурс стендових доповідей</i>
СЕРЕДА 20 ЧЕРВНЯ	
09 ⁰⁰ – 13 ⁰⁰	Робота наукових сесій
14 ⁰⁰ – 15 ⁰⁰	Обідня перерва
15 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰	Робота наукових сесій
ЧЕТВЕР 21 ЧЕРВНЯ	
8 ⁰⁰ – 18 ⁰⁰	Тематична автобусно-пішохідна геологічна екскурсія до Вилкове "Нульовий кілометр, дельта Дунаю"
П'ЯТНИЦЯ 22 ЧЕРВНЯ	
09 ⁰⁰ – 13 ⁰⁰	Робота наукових сесій
14 ⁰⁰ – 15 ⁰⁰	Обідня перерва
15 ⁰⁰ – 16 ⁰⁰	Підбиття підсумків та прийняття рішення
СУБОТА 23 ЧЕРВНЯ	
09 ⁰⁰ – 12 ⁰⁰	Від'їзд учасників форуму



К О Н К У Р С С Т Е Н Д О В И Х Д О П О В І Д Е Й

Інформація що до конкурсу стендових доповідей:

Український державний геологорозвідувальний інститут запрошує науковців, інженерів, студентів та аспірантів взяти участь у конкурсі стендових доповідей на ліпшу оригінальну технічну ідею з технології видобутку газогідратів та газу морського дна. Прийняті плакати буде надруковано та розміщено на геологічному форумі «Геофорум-2018» під час сесії стендових доповідей.

Переможці конкурсу отримають грошові винагороди – 1 000 грн за I місце, 400 грн – за II, 200 – за III, відповідно.

Дата проведення – 19 червня 2018 р.

Термін подання плакатів – 27 травня 2018 року.

Повідомлення про прийняття до участі – 1 червня 2018 р.

Остаточна демонстрація плаката – під час конференції.

Як надіслати?

1. Зареєструйтеся на конференцію.
2. Завантажте файл шаблону плаката конференції за посиланням [завантажити файл](#)



3. Розробіть плакат за допомогою шаблону, включно з іменами авторів, назвами підприємств та контактними даними.

4. Надішліть файли плакатів у форматі **Power Point** на адресу електронної пошти конференції geoforum.ukrsgri@gmail.com

5. Якщо плакат прийнято для участі, авторам повідомлять заздалегідь, щоб вони могли репрезентувати свій плакат на конференції. Принаймні один автор має представити стендову доповідь.

6. Плакати буде надруковано й розміщено на конференції.

7. Якщо у вас виникли запитання або проблеми під час подання плакатів, зверніться до оргкомітету конференції geoforum.ukrsgri@gmail.com

Правила щодо подання документів

1. Якщо буде виявлено плакат, що порушує авторські права, його не приймуть.
2. Плакати має бути подано до кінцевого терміну. Плакати, які подано із запізненням, для оцінки не розглядатимуть.

БАЖАЄМО ПЕРЕМОГИ!

Тематична автобусно-пішохідна геологічна екскурсія до Вилкового "Нульовий кілометр, дельта Дунаю"



Вилкове – це українська Венеція! Ні, Вилкове краще, ніж Венеція! А головне – ближче.

Там, у цій Венеції, і половини немає того, що можна побачити у Вилковому: це широкий Дунай і вузькі, заплутані, затишні ерики; три врожаї полуниці та вино Новак; «Нульовий кілометр» і вихід у Чорне море (чисте й живе).

Важко описати відпочинок у Вилковому двома словами. Це треба бачити. Ось чому ми й запрошуємо всіх на екскурсію Вилковим!



Зупинка 1. с. Санжейка, огляд опорного розрізу четвертинних відкладів

Санжейка – невелике прибережне поселення на південь від Одеси. На території села та прилеглих районів археологи знайшли поселення часів скіфів, сарматів і ранніх слов'ян. Пізніше тут у причорноморських степах селилися українські козаки. З високих берегів відкриваються чудові морські краєвиди.

Опорний розріз характеризує четвертинні відклади півдня України. Відслонення є обривистими, заввишки до 30 м. Четвертинні відклади представлені кліматолітами голоцену, неоплейстоцену та еоплейстоцену.



Зупинка 2. м. Вилкове, екскурсія старою частиною міста

Перша зустріч з містом Вилковим відбувається на березі Дунаю. Звідси від пам'ятника старообрядцям – засновникам міста починається екскурсія по маленькому, провінціальному українському місту. Під час екскурсії можна ознайомитися з релігією, особливостями побуту та культури старообрядців нашої краю.

Зупинка 3. Морський вокзал, водна екскурсія в Дельту Дунаю, пам'ятник 0 км

Нижче Вилкового розміщується «найцінніша» частина заповідної території – вторинна (морська) дельта Дунаю.

Мальовнича природа Дунайського біосферного заповідника охоплює місцеві плавні, лимани, озера, канали.

Насправді місць, де Дунай впадає в Чорне море, аж три (за кількістю рукавів Дунаю), але табличку «0 км» встановлено лише в одному з них винятково для туристів.

Шлях з міста до «0 км» пролягає вздовж островів дельти. Далі туристична стежка прямує територією охоронної зони Дунайського біосферного заповідника. Де ще, як не тут, можна натрапити відразу на стільки рідкісних представників птахів. І ось він – довгоочікуваний «0 км», де з'єднуються дві неприборкані водні стихії – річка і море. Саме тут відчуваєш безкраї простори й багатства цього краю, а себе – невід'ємною частиною цього прекрасного світу і віриш, що будь-які бажання обов'язково здійсняться.

Дунайська дельта – це остання у Європі жива дельта, яка славиться своїм унікальним і багатим тваринним та рослинним світом.

Саме під час водної екскурсії є можливість ознайомитися з етапами формування дельти, історією Вилкового, унікальною природою Дунайського біосферного заповідника, а також традиціями природокористування.

Зупинка 4. Пікнік на острові Очаківський

Рибальський пікнік з дунайською юшкою, приготовленою на відкритому вогні, унікальне вино «Новак», засмажені овочі, фіточай на травах зі старовинного самовара з місцевим медом, що може бути ліпшим, ніж таке завершення цікавої пригоди.

Шашлик, засмажені овочі, відварна картопля, овочева нарізка, місцеве вино «Новак», фіточай з дров'яного самовара з місцевим медом на березі річки в затишному очеретяному павільйоні. Самостійний відпочинок на території туристичного комплексу (обладнана пляжна зона, спортивний майданчик, дитячий майданчик, альтанки, романтична набережна з лежачками і столиками, за якими так приємно випити філіжанку кави, милуючись Дунаєм)...



**Анонсований перелік тез доповідей, надісланих в Оргкомітет
«Геофорум-2018» станом на 14.05.2018 р.**

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСВОЄНИХ І ПРОГНОЗНИХ РЕСУРСІВ НЕЕНЕРГЕТИЧНИХ КОРИСНИХ КОПАЛИН

Акуленко Г.В., ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут, Україна

Розглянуто питання щодо визначення реального промислового потенціалу освоєного й резервного фонду мінерально-сировинної бази неенергетичних корисних копалин відповідно до потреб промисловості та рівня рентабельності як чинника економічної безпеки й збалансованого розвитку економіки держави.

ВИЯВЛЕННЯ ОПТИМАЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ ДРЕНОВАНИХ ЗАПАСІВ ГАЗУ ВІД ФІЛЬТРАЦІЙНИХ ВЛАСТИВОСТЕЙ ПОРІД-КОЛЕКТОРІВ

Багнюк Михайло, канд. геол. наук, Львівський КНДЦ УкрНДІгазу, м. Львів, Україна

Досліджено залежність дренованих запасів газу "середньої" свердловини від фільтраційних властивостей порід-колекторів покладів, виявлених у відкладах візейського ярусу Дніпровсько-Донецької западини. За їхніми результатами встановлено задовільний кореляційний зв'язок між дренованими запасами газу та абсолютною газопровідністю порід-колекторів вказаних відкладів.

ЗОНЫ РАЗУПЛОТНЕНИЯ ЗЕМНОЙ КОРЫ ПО МАТЕРИАЛАМ РТ-ПЕТРОФИЗИКИ, ГСЗ И ГРАВИМЕТРИИ

Буртний П.А.¹, Корчин В.А.², Карнаухова Е.Е.³

1 – научный сотрудник, 2 – кандидат физико-математических наук, старший научный сотрудник, 3 – кандидат геологических наук

Институт геофизики им. С.И. Субботина Национальной Академии наук Украины

В условиях больших глубин существенную роль на зависимости $V_p=f(H)$ и $\rho=f(H)$ оказывает температура, влияние которой необходимо учитывать при уточнении связи $V_p=f(\rho)$ на различных глубинах. Упруго-плотностные характеристики с глубиной в земной коре изменяются по сложным нелинейным законам. На зависимостях $V_p=f(H)$ и $\rho=f(H)$ проявляются зоны инверсии плотности и скорости, что является следствием разуплотнения пород в неравномерных и переменных полях глубинных давлений и температур. По данным термобарического петрофизического сейсмо-гравитационного моделирования получен уточненный вещественный разрез участка земной коры центральной части Украинского щита, где предполагаются локальные области понижения плотности (зона разуплотнения пород $<0,01 \text{ Г/см}^3$), которые, как правило, совпадают с ЗНС и зависят от глубинных PT условий.

ОЦІНКА ПЕРСПЕКТИВ ЗАХІДНОЇ ТА ЦЕНТРАЛЬНОЇ ЧАСТИН УКРАЇНСЬКОГО ЩИТА НА РІДКІСНОМЕТАЛЕВЕ-РІДКІСНОЗЕМЕЛЬНЕ ЗРУДЕНІННЯ, ПОВ'ЯЗАНЕ З ПЕГМАТИТАМИ

Василенко А.П., УкрДГРІ, Київ, Україна

Ісаков Л.В., ДНУ, Дніпро, Україна

Визначено закономірності поширення рідкіснометалевих і рідкісноземельних пегматитів у межах Західної та Центральної частин УЩ. Розроблено нові та вдосконалено вже наявні прогностні критерії й пошукові ознаки рідкіснометалево-рідкісноземельного зруденіння. Оцінено перспективи та надано рекомендації на проведення подальших робіт, спрямованих на виявлення нових родовищ рідкісних і рідкісноземельних металів у межах пегматитоносних полів.

ИЗУЧЕНИЕ СОСТОЯНИЯ НЕДР НА ОБЪЕКТАХ ГОРНОДОБЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

Васильева И.В.¹

1 – аспирант, ведущий инженер-геолог ГНМЦСМ, УкрГГРИ, г. Киев, Украина

Под изучением состояния недр на объектах горнодобывающей промышленности понимается система регулярных наблюдений, сбора, накопления, обработки и анализа информации, оценки состояния геологической среды и прогноза ее изменений под влиянием естественных природных факторов, пользования недрами и другой антропогенной деятельности. В статье рассмотрены основные задачи и методы исследования состояния геологической среды.

КАРТА МЕХАНІЧНОГО СКЛАДУ ЧЕТВЕРТИННОГО ПОКРИВУ УКРАЇНИ

Веклич Ю. М.¹

1 – старший наук. співробітник, УкрДГРІ, Київ, Україна

У статті розглянуто карту механічного складу четвертинного покриву України, яку створено в межах робіт зі складання карти четвертинних відкладів України масштабу 1:2 500 000. Новостворена карта відображає зміну механічного складу (переважно гранулометричного) верхнього шару четвертинного покриву і ґрунтується на картографуванні окремих складників карти сучасних ґрунтів України масштабу 1:1 500 000. Карта механічного складу поверхневих порід України, серед іншого, наочно демонструє геологічну природу формування (морфолітогенезу) субаерального четвертинного покриву. Аналіз цієї карти також дає змогу простежити декілька закономірностей просторової диференціації механічного складу ґрунтів. Частина цих закономірностей установили попередні дослідники через узагальнення численних аналітичних досліджень четвертинного покриву, тоді як на цій карті вони простежуються наочно. Складена карта є важливою не тільки як проміжний складник для геологічного картування й пізнання історії формування субаерального четвертинного покриву, але й має самостійне значення як картографічне узагальнення для інших наукових напрямів – ландшафтознавства, геоморфології, землезнавства, кліматології, ґрунтознавства тощо.

ОСОБЕННОСТИ ПРИМЕНЕНИЯ ТЕРМИНОВ "ГОРИЗОНТ", "СЛОИ" ПРИ РАСЧЛЕНЕНИИ НЕОГЕНА ВОСТОЧНОГО ПАРАТЕТИСА

Вернигорова Ю.В.

кандидат геол. наук, старший науч. сотрудник, Институт геологических наук НАН Украины, г. Киев, Украина, july.vern@gmail.com

Проанализировано использование терминов "горизонт" и "слои" при расчленении неогена Восточного Паратетиса в разные периоды времени. Установлено, что смысл термина "горизонт" незначительно изменялся и он всегда находился в категории региональных стратиграфических подразделений. Термин "слои" подвергался значительной смысловой трансформации. Первоначально установленные в неогеновых отложениях "слои с фауной" как местные стратиграфические подразделения, обозначающие различные фации, на определенном этапе исследования неогена были переведены в категорию региональных слоев без изменения критериев для их распознавания в разрезах.

ДАТСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ ГРАБЕН ЯК ОБ'ЄКТ ПОШУКУ ТРАДИЦІЙНИХ РЕЗЕРВУАРІВ ВУГЛЕВОДНІВ

Віршило І. В.¹, Ягорлицька К. П.², Рудник Б. О.², Кравченко Є. Г.², Білоус Ю. В.², Подоляко Л. Ю.²

1 – канд. геол. наук, доцент кафедри геоінформатики, ННІ «Інститут геології» Київський національний університет імені Тараса Шевченка, ivirshylo@gmail.com

2 – ННІ «Інститут геології» Київський національний університет імені Тараса Шевченка

У цій роботі розглядається можливість визначити основні резервуари та перспективні на вуглеводні ділянки на території басейну Датського Північного Грабену з використанням площинної 3D сейсміки з 2-ма розширеними 2D профілями, каротажними даними за чотирима свердловинами та звітом про буріння однієї свердловини на території інтересу. Інформація була надана організаторами Imperial Barrel Award 2018 для команди від Інституту геології (Київський Національний Університет імені Тараса Шевченка) для участі у міжнародному півфінальному конкурсі ІВА 2018. На підставі отриманої інформації було детально проаналізовано історію розвитку та потенціал басейну, пов'язаний з зрілістю юрських материнських порід, перспективних на нафту. Основним результатом роботи є геологічна модель, на основі якої було виділено літолого-стратиграфічні та тектонічні пастки з розрахованими ймовірними запасами.

НОВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ В ГЕОЛОГІЇ ТА МАШИНОБУДУВАННІ

Войтенко Ю.І.¹

1 – д-р техн. наук, головний науковий співробітник, УкрДГРІ, Київ, Україна

Запропоновано клас нових композитних матеріалів, які дають змогу підвищити ефективність вибухових технологій і роботи кумулятивних пристроїв у геологічній та інших галузях промисловості.

ЗАЛІЗОМАНГАНОВА МІНЕРАЛІЗАЦІЯ НАД'ЯМНЕНСЬКОГО СТРОКАТОКОЛІРНОГО ГОРИЗОНТУ (СКИБОВИЙ ПОКРИВ, УКРАЇНСЬКІ КАРПАТИ)

Генералова Л.В.¹, Степанов В.Б.²

1 – канд. геол. наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, Україна; 2 – канд. геол.-мін. наук, доцент, Львівський національний університет імені Івана Франка, Львів, Україна

Розглянуто особливості морфологічних типів залізоманганової мінералізації над'ямненського строкатоколірного горизонту (скиба Парашки, Скибовий покрив, Українські Карпати). Виконано мінералогічні, седиментологічні, петрогеохімічні й рентгенодифрактометричні дослідження вмісних порід і рудних мінералів. Залізоманганова мінералізація концентрується в рудний пласт на межі грубошаруватих псамітових і зелено-сірих алевропелітових турбідитів. У рудному пласті виявлені різні морфотипи залізоманганової мінералізації. Зазначено секретійні морфотипи, брекчієподібні морфотипи, рудні кірки, натічні утворення, землісті сажисті та вохристі маси, рудні залізоманганові псевдоморфози по трубчастих організмах. Залізоманганова мінералізація над'ямненського строкатоколірного горизонту має ознаки океанських рудоносних відкладів.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ БУРОВИХ РОЗЧИНІВ ТА ПРОМИВАЛЬНИХ РІДИН (ЕМУЛЬСІЙ НА ВУГЛЕВОДНЕВІЙ ОСНОВІ) НА КОЛЕКТОРСЬКІ ВЛАСТИВОСТІ КЕРНА В ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ БУРІННЯ ТА КАПІТАЛЬНОГО РЕМОНТУ СВЕРДЛОВИН

Голуб О.Г.¹, Приходченко О.Ю.², Дворецький Р.Б.³, Щербина І.В.⁴

1 – головний інженер, директор департаменту з розробки родовищ та дослідження свердловин ДП «УКРНАУКАГЕОЦЕНТР», Полтава, Україна, olegprgr@ukr.net, 2 – начальник партії по дослідженню та випробуванню свердловин ДП «УКРНАУКАГЕОЦЕНТР», Полтава, Україна, alex_prihodchenko@ukr.net, 3 – головний геолог партії по дослідженню та випробуванню свердловин ДП «УКРНАУКАГЕОЦЕНТР», Полтава, Україна, dvoreckiiroman@ukr.net, 4 – начальник загону по дослідженню пластових вуглеводневих систем ДП «УКРНАУКАГЕОЦЕНТР», Полтава, Україна, sig93ua@gmail.com

Розглянуто проблему недоотримання очікуваних дебітів чи взагалі брак продукції після виходу свердловин з буріння або капітального ремонту та методи їхнього вирішення за допомогою проведення досліджень кернового матеріалу на устаткованні з дослідження технологічних розчинів. Отримані результати досліджень керна в лабораторії ДП «УКРНАУКАГЕОЦЕНТР» вказують на доцільність застосування зворотніх емульсій на вуглеводневій основі під час проведення КРС та інших підземних робіт у свердловинах, в яких пластовий тиск досить знижений.

ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ ГЛИБОКОЗАНУРЕНИХ НИЖНЬОКАМ'ЯНОВУГІЛЬНИХ ВІДКЛАДІВ ЦЕНТРАЛЬНОЇ ТА ПІВДЕННО- СХІДНОЇ ЧАСТИНИ ДДЗ

Голуб П.С., генеральний директор ДП «Укрнаукагеоцентр», м. Полтава, Україна, poltavargp@ukr.net,

Мельченко В.В., начальник партії по вивченню колекторів та пластових флюїдів ДП «Укрнаукагеоцентр», м. Полтава, Україна, poltavargp@ukr.net,

Іщенко Л.І., провідний геолог партії по вивченню колекторів та пластових флюїдів ДП «Укрнаукагеоцентр», м. Полтава, Україна

У цій статті обґрунтовано перспективи відкриття нових покладів і родовищ на великих глибинах, що базується на підставі глибокого аналізу структурно-тектонічних та літофаціальних ознак, які зможуть визначити просторове поширення потенційних порід-колекторів та покришок, що суттєво впливає на стратегію пошуково-розвідувальних робіт на нафту й газ.

КОРОТКИЙ НАРИС ПРО ІСТОРІЮ ГЕОЛОГІЇ ТА НАДРОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Гошовський С.В.¹, Люта Н.Г.²

1 – доктор технічних наук, професор, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ukrdgri@ukrdgri.gov.ua,

2 – кандидат геолого-мінералогічних наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, nlyuta@ukr.net.

У доповіді стисло викладено історію розвитку геології та надрокористування в Україні впродовж тривалого періоду часу, що передував утворенню Українського геологічного комітету. Наведена інформація дає змогу оцінити роль, яку геологічне середовище завжди відігравало в житті людей, забезпечуючи матеріальну основу цивілізації та нерідко визначаючи шляхи її розвитку.

РОЛЬ НАУКИ У СТВОРЕННІ ТА РОЗВИТКУ ГЕОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Гошовський С.В.¹, Люта Н.Г.², Красножон М.Д.³

1 – доктор технічних наук, професор, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ukrdgri@ukrdgri.gov.ua,

2 – кандидат геолого-мінералогічних наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, nlyuta@ukr.net,

3 – доктор геологічних наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна

Геологія належить до найбільш наукомістких професій. Не випадково коло витоків створення Українського геологічного комітету стояли видатні українські вчені-геологи. Уся історія геологічних досліджень в Україні свідчить про тісне поєднання практичної і теоретичної геології, що й забезпечило загальний успіх геологічного вивчення й освоєння надр і дало змогу створити потужну мінерально-сировинну базу нашої країни.

ТЕХНОЛОГИИ ДОБЫЧИ ГАЗА МЕТАНА ИЗ СИПОВ, ГРЯЗЕВЫХ ВУЛКАНОВ И МОРСКИХ МЕСТОРОЖДЕНИЙ ГАЗОГИДРАТОВ

Гошовский С.В.¹, Зурьян А.В.²

1 – профессор, доктор техн. наук, УкрГГРИ, Киев, Украина, ukrdgri@ukrdgri.gov.ua,

2 – канд. техн. наук, УкрГГРИ, Киев, Украина, alexey_zuryan@ukr.net

Приведен теоретический анализ особенностей разработки газа метана из глубоководных месторождений. Систематизированы способы и технологии добычи газа метана из газогидратных формирований, сипов и грязевых вулканов. Дана классификация способов добычи метана из природных газогидратов.

ВЛИЯНИЕ ИНТЕНСИВНОСТИ ОТБОРА ТЕПЛОВОЙ ЭНЕРГИИ НА ТЕПЛОВОЙ РЕЖИМ ГЕОТЕРМАЛЬНОГО ПОЛЯ

Гошовский С.В.¹, Зурьян А.В.²

1 – доктор техн. наук, профессор, УкрГГРИ, Киев, Украина, ukrdgri@ukrdgri.gov.ua,

2 – канд. техн. наук, УкрГГРИ, Киев, Украина, alexey_zuryan@ukr.net

В работе приведен анализ влияния технологий использования геотермальных ресурсов на экологию и результаты экспериментальных исследований влияния отбора тепловой энергии из приповерхностных слоев Земли теплонасосными системами на тепловой режим геотермального поля. Определены зависимости температурных колебаний геотермального поля от продолжительности и периода эксплуатации системы и интенсивности отбора тепловой энергии геотермальными теплонасосными системами.

ДИСТАНЦИОННОЕ ЗОНДИРОВАНИЕ ЗЕМЛИ, ОБНАРУЖЕНИЕ И ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ГАЗОВЫХ ВЫДЕЛЕНИЙ НА МОРЕ

Гошовский С. В.¹, Сиротенко П. Т.², Воробйов А. І.³

1 – доктор техн. наук, профессор, УкрГГРИ, Киев, Украина, ukrdgri@ukrdgri.gov.ua,

2 – канд. техн. наук, старший научный сотрудник, УкрГГРИ, Киев, Украина, petro.syrotenko@gmail.com,

3 – канд. геол.-мин. наук, старший научный сотрудник, ЦАКИЗ ИГН НАН Украины, Киев, Украина, vorobiev@casre.kiev.ua

МОЖЛИВОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ З ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЕКСПЛУАТАЦІЇ ЗАПАСІВ УКРАЇНСЬКИХ ЗОЛОТОРУДНИХ РОДОВИЩ

Грін'єв В. Г., д.т.н., проф., Хорольський А. О., Інститут фізики гірничих процесів НАН України, м. Дніпро, Україна, grinevv@ukr.net

Розглянуто питання сучасного математичного забезпечення техніко-економічних обґрунтувань відпрацювання українських родовищ з цінними корисними копалинами і визначення оптимальної стратегії їхнього освоєння.

ПЕРСПЕКТИВИ НАФТОГАЗОНОСНОСТІ ЗАХІДНОГО СУБРЕГІОНУ ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ

Дем'яненко І.І. – кандидат геологічних наук, головний геолог НАК «Надра України», Київ, Україна

Наведені результати виконаних досліджень комплексного аналізу геолого-геофізичних проблем виявлення покладів вуглеводнів в західному субрегіоні Дніпровсько-Донецької западини. Викладені пропозиції по виявленню нових покладів і обґрунтовані перспективи нафтогазоносності на об'єктах осадових комплексів палеозою західного субрегіону Дніпровсько-Донецької западини.

ПРИНЦИПИ ТИПІЗАЦІЇ ПАСТОК У НАФТОГАЗОВІЙ ГЕОЛОГІЇ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ПАСТОК ДНІПРОВСЬКО-ДОНЕЦЬКОЇ ЗАПАДИНИ

Дем'яненко І.І., д-р геол. наук, старший науковий співробітник, УкрДГРІ, зав. відділу, м. Київ

Розглядаються створені класифікації пасток в нафтогазовій геології багатьох складнопобудованих стратиграфічно і тектонічно неоднозначних локальних структур, депресій, прогинів, провінцій і регіонів. Указані геоструктури знаходяться в різних регіональних, нафтогазогеологічних, структурно-тектонічних

умовах на територіях України і закордонних держав. Обґрунтована недоцільність виділення та іменування пасток структурного типу. Пропонується класифікація пасток нафти і газу Дніпровсько-Донецької западини.

ОЦІНКА ПРОМИСЛОВОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПЕРСПЕКТИВНИХ ЩОДО ГАЗОНОСНОСТІ ВІДКЛАДІВ

Дмишко О.,

Львівський КНДЦ УкрНДІгазу, м. Львів, Україна, lisandra@i.ua

В даній роботі запропонована методика визначення основних параметрів для складання початкової геолого-економічної оцінки, яка ґрунтується на використанні результатів розробки родовищ-аналогів з врахуванням термобаричних умов залягання об'єкта досліджень та прогнозованих фільтраційно-ємнісних властивостей порід-колекторів.

ФАКТОРИ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ДОСТОВІРНІСТЬ ГЕОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ РОДОВИЩ БУДЬ-ЯКОЇ СКЛАДНОСТІ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ РІЗНОГО РОДУ ЗАХОДІВ ЩОДО МІНІМІЗАЦІЇ ЇХНЬОГО ВПЛИВУ

Довганич А.В., Голуб П.С., Солодкий В.М.

ДП «Укрнаукагеоцентр», poltavargp@ukr.net м. Полтава, Україна

У даній статті розглянуті основні фактори, які впливають на достовірність ГЕО та впровадження заходів які впливатимуть на достовірність підрахунку запасів вуглеводнів та супутніх корисних компонентів. Надані рекомендації щодо вдосконаленню методики ГЕО.

ПРАКТИЧНІ І НАУКОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ АКВАТОРІЇ ЧОРНОГО МОРЯ ЗА ДАНИМИ ГЕОХІМІЧНОЇ ПРОГНОЗНО-ПОШУКОВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ «GHPKU»

Дудік О. М., канд. геол.-мін. наук, старший наук. співробітник ІГМР НАНУ, м. Київ, Україна, dud-am@ukr.net,

Дудік С. О. молодший наук. співробітник ІГМР НАНУ, м. Київ, Україна dudik81@gmail.com

У доповіді приведені наукові і практичні результати, які одержані при дослідженні придонного морського середовища (донних осадків і придонної води) Прикерченського шельфу Чорного моря, з використанням геохімічної технології «GHPKU». Демонструються геохімічні карти і моделі виявлених вуглеводнево-металевих геохімічних систем, газофлюїдних зон, прогнозованих нафтогазових родовищ. Оцінена інформативність окремих геохімічних ознак і ефективність геохімічних технологій при пошуках нафтогазових покладів в морських умовах. Теоретично і практично обґрунтовано, що «Метод пошуків родовищ нафти і газу по накладеним аномаліям вуглеводнів» здатний успішно вести пошуки нафтогазових родовищ в умовах Чорноморського шельфу

ОСОБЛИВОСТІ ГЕОХІМІЧНИХ ПОШУКІВ РОДОВИЩ ВУГЛЕВОДНІВ В УМОВАХ ДДЗ ЗА ДАНИМ КОМПЛЕКСНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ЕТАЛОННИХ РОДОВИЩ І ПОШУКОВИХ ДІЛЯНОК

Дудік С. О., молодший наук. співробітник ІГМР НАНУ, м. Київ, Україна, dudik81@gmail.com,

Дудік О. М., канд. геол.-мін. наук, старший наук. співробітник ІГМР НАНУ, м. Київ, Україна, dud-am@ukr.net

У доповіді розглянуті результати комплексних геохімічних досліджень окремих еталонних родовищ вуглеводнів, які виконувались з цілю створення для умов ДДЗ високоефективної прогнозно-пошукової геохімічної технології. Дається характеристика розробленої нами технології «GHPKU» і її основного методу - «Методу пошуків родовищ нафти і газу по накладеним аномаліям вуглеводнів». Приведений приклад її використання на одній із пошукових площ ДДЗ, де прогнозовані, за геохімічними ознаками, поклади були розкриті пробуреними пізніше свердловинами.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ ГЕОЛОГІЇ ТА НАДРОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ

Жикаляк М.В., д-р економ. наук, канд. геол. наук, ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут, Україна, dongeo@ukr.net

На основі детального аналізу реального стану та оцінки потенційної вартості вітчизняної мінерально-сировинної бази у відповідності із сучасними тенденціями сталого розвитку базових галузей промисловості

обґрунтовано концептуальні напрями і організаційні заходи реформування галузі геології та надрокористування в Україні.

ЗАСТОСУВАННЯ ЛУТУГІНСЬКОЇ МЕТОДИКИ В КАРТУВАННІ ТА КАРТОГРАФУВАННІ ВЕРХНЬОПАЛЕОЗОЙСЬКИХ ВІДКЛАДІВ ДДЗ ЯК ЧИННИК НАРОЩУВАННЯ МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ ВУГЛЕВОДНІВ

Жикаляк М.В., *д-р економ. наук, канд. геол. наук, ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут, Україна, dongeo@ukr.net*

Верхньопалеозойські відклади північно-західних окраїн Донбасу і південно-східної частини ДДЗ є одним із найбільш вивчених і освоєних нафтогазоносних комплексів України. З метою підвищення надійності стратифікації та кореляції верхньопалеозойських відкладів Дніпровсько-Донецької западини на прикладі північно-західних окраїн і південно-східної частини ДДЗ запропоновано при картуванні домезозойської поверхні в якості стратиграфічного каркасу використовувати світи і маркуючи вапняки Донбасу та біостратиграфічні зони ДДЗ. Це забезпечить значне підвищення інформативності структурно-тектонічних побудов верхнього і нижнього поверхів нафтогазоносних площ, дозволить суттєво уточнити особливості будови брахіантикліналей, солянокупольних структур і синклінальних прогинів та обґрунтувати комплексний вплив на формування сучасного структурного плану ДДЗ як древньокімерійського, так і альпійського тектогенезу.

ГАРМОНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ РЕГІОНАЛЬНОГО МОНІТОРИНГУ ПІДЗЕМНИХ ВОД ДОНБАСУ ЗІ СТАНДАРТАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Жикаляк М.В., *д-р економ. наук, канд. геол. наук,*
Куроедова С.В., *головний гідрогеолог Донбаської ПЗЕГП,*
Маринченко М.Є., *нач. загону з держ. кадастру та обліку підземних вод,*
ДРГП «Донецькгеологія», м. Бахмут, Україна, dongeo@ukr.net

Масове закриття та затоплення вугільних шахт, зупинення або порушення усталеного режиму функціонування промислових і гірничовидобувних підприємств Донбасу в умовах військової операції (АТО) значно ускладнили природно-техногенні умови, гідродинамічні та гідрохімічні характеристики підземних вод на території Донецької й Луганської областей. Тому оцінка екологічного стану підземних вод на підконтрольній та непідконтрольній органам державної влади території Донбасу як резервних джерел питного і господарського водопостачання є надзвичайно важливим соціально-економічним завданням при реалізації обласного плану дій з охорони навколишнього природного середовища.

Функціонування державного моніторингу порушеного режиму підземних вод необхідно здійснювати за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища з урахуванням і відображенням вимог Водної Рамкової Директиви та Директиви Європейського Союзу щодо підземних вод.

ТЕКТОНИЧЕСКИЙ ФАКТОР ПРИ ПОИСКАХ ФЛЮОРИТА СРЕДНЕГО ПРИДНЕСТРОВЬЯ

Жовинский Э.Я.¹, Крюченко Н.О.²

1 – доктор геол.-мин. наук, проф., чл.-кор. НАНУ, Институт геохимии, минералогии и рудообразования им. Н.П. Семененко, г.Киев, Украина, zhovinsky@ukr.net,

2 – доктор геол. наук, ст. научный сотрудник, Институт геохимии, минералогии и рудообразования им. Н.П. Семененко Национальной академии наук Украины, г.Киев, Украина, e-mail nataliya.kryuchenko@gmail.com

По результатам анализа приуроченности рудопроявлений флюорита Среднего Приднестровья к зонам тектонических нарушений, определены эффективные геохимические методы (литохимические, гидрохимические, термодинамических расчетов) для прогнозирования перспективных участков.

НЕТРАДИЦІЙНІ ПІДХОДИ В РОЗКРИТТІ МІНЕРАГЕНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ: ЧИННИК ЧАСУ

Земсков Г.О.,¹ Яценко В.Г.²

1 – ДУ «ІГНС НАН України», м. Київ, Україна, 2 – канд. геол.-мін. наук, ДУ «ІГНС НАН України», м. Київ, Україна, vgyatsenko@gmail.com

Існуючі нетрадиційні підходи в дослідженнях геологічного простору України трактуються як об'єктивне явище наукового пізнання. Через систему циклів Бертраана і Вілсона, з одного боку, і послідовні мегахрони необоротних геологічних перетворень, з іншого, – характеризується високорангова структура «геологічного часу» формування південно-західної частини Східно-Європейської платформи. На цій основі виділено основні геодинамічні і відповідні їм рудогенні рубежі регіону.

НЕТРАДИЦІЙНІ ПІДХОДИ В РОЗКРИТТІ МІНЕРАГЕНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ: ЧИННИК ПРОСТОРУ

Земсков Г.О.,¹ Яценко В.Г.²

1 – ДУ «ІГНС НАН України», м. Київ, Україна, 2 – канд. геол.-мін. наук, ДУ «ІГНС НАН України», м. Київ, Україна, vgyatsenko@gmail.com

У нетрадиційному ключі розглянута платформна частина геологічного простору України. Цей простір характеризується як структурно-металогенічна відособленість української частини Східно-Європейської мегаплумової структури радіально-концентричної будови, і кваліфікується як «Українська мінерагенічна мегапровінція». Передбачається структурно-генетичний зв'язок Східно-Європейської мегаплумової структури, включаючи Українську мінерагенічну мегапровінцію, з Африканським суперплумом.

О ПОСТМАГМАТИЧЕСКИХ ИЗМЕНЕНИЯХ КИМБЕРЛИТОВ

Зинчук Н.Н.¹, Зинчук М.Н.¹

1, 2 – Западно-Якутский научный центр АН РС (Я), г.Мирный, Россия

На основании комплексного изучения коры выветривания кимберлитов на трубках Восточно-Европейской платформ (ВЕП) показан механизм и последовательность их изменения в различных климатических и геолого-тектонических условиях. Показано, что состав элювиальных продуктов зависит не только от климатических и гидродинамических условий гипергенного изменения пород, выполняющих диатремы, а и от свойств и минеральных особенностей вмещающих трубки пород. Резкое повышение в составе основной массы кимберлитов ВЕП тонкодисперсного кварца (за счет влияния вмещающих трубки песчано-алевритовых кварцевых толщ) привело к широкому образованию как в кимберлитах, так и в продуктах их выветривания, сапонита и неупорядоченного вермикулит-монтмориллонитового смешанослойного образования. Отмеченные особенности продуктов выветривания кимберлитов можно использовать как дополнительный критерий при поисках алмазных месторождений на упомянутой платформе.

СПЕЦИФИКА ГЕОХИМИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ КИМБЕРЛИТОВ

Зинчук Н.Н.¹, Зинчук М.Н.² nnzinchuk@rambler.ru

1, 2 – Западно-Якутский научный центр АН РС (Я), г.Мирный, Россия

Анализ химического и геохимического состава кимберлитовых и конвергентных им пород показал существенные вариации в содержании как петрогенных, так и акцессорных компонентов. В целом по химическому составу породы из большинства изученных на Сибирской платформе диатрем отвечают семейству ультраосновных пород, что подтверждается высокими содержаниями магния и повышенными значениями отношения Mg к Fe^{2+} . Выделяется три петрогеохимические группы кимберлитов: низко-, умеренно- и высокотитанистые. Кимберлитам каждой из этих групп свойственны также характерные величины отношений изотопов Nb, Sr, Pb, легких (Be, B, Li), а также REE и HFSE элементов, что позволило выявить вариации состава мантийных источников, времени и режима процессов кимберлиитообразования. Сравнение микроэлементного состава кимберлитов различной продуктивности, включая распределение редкоземельных элементов, показывает сходство спектров поведения последних в промышленно алмазоносных диатремах и в трубках с низкими концентрациями алмазов или вовсе без них. Учитывая различия в размерах, количестве и особенностях содержания в кимберлитах ксенолитов различных пород, очень важно применять однообразную методику как в подготовке материала на анализы, так и использовать одинаковые методические аналитические приемы их обработки, что повысит сопоставимость получаемых результатов.

О ПЕТРОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ КИМБЕРЛИТОВ

Зинчук Н.Н., nnzinchuk@rambler.ru

1 – Западно-Якутский научный центр АН РС (Я), г.Мирный, Россия

Проведен анализ петрологических особенностей кимберлитов и диагностируемых в них ксенолитов глубинных пород, показавший доминирующее значение и разнообразие преобладающих в диатремах перидотитов, ассоциирующих с эклогитами, пироксенитами, гроспидитами и другими мантийными образованиями. Анализ построенных ТР-диаграмм на основе методов мономинеральной термобарометрии показал неоднородное строение глубоких горизонтов большинства кимберлитовых полей Сибирской платформы. Метасоматическая переработка мантийной литосферы происходил во время общего метаморфизма, соответствующего этапу кратонизации. В период тектонического кимберлитового цикла под континентальной литосферной плитой возникали очаги расплавов, преобразующих вещество астеносферы в нижних частях литосферы. Очень важной является задача выяснения взаимодействия мантийного вещества и вмещающих их кимберлитов, что поможет получать сведения об изменении продуктивности пород в диатремах.

СПЕЦИФИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ГИПЕРГЕННОГО ИЗМЕНЕНИЯ КИМБЕРЛИТОВ ВОСТОЧНО-ЕВРОПЕЙСКОЙ ПЛАТФОРМЫ

Зинчук Н.Н., Западно-Якутский научный центр АН РС (Я), Мирный, Россия

На основі комплексного вивчення кори вивітривання кимберлитів на трубках Восточно-Європейської платформи (ВЕП) показано механізм і послідовність їх зміни в різних кліматических і геолого-тектонічних умовах. Показано, що склад елювіальних продуктів залежить не тільки від кліматических і гідродинамічних умов гіпергенного зміни порід, виконують діатреми, а і від властивостей і мінеральних особливостей вмещаючих трубки порід. Преобладання в пелитовій складовій з елювія кимберлитів ВЕП тонкодисперсного кварца (за рахунок впливу вмещаючих трубки піщано-алевритових кварцевих товщ) привело до широкого формування як в кимберлітах, так і в продуктах їх вивітривання, сапоніта і неупорядкованого вермікуліт-монтмориллонітового змішанослойного формування. Відмічені особливості продуктів вивітривання кимберлитів можна використовувати як додатковий критерій при пошуках алмазних родовищ на древніх платформах.

ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ СТРАТИГРАФІЧНИХ СХЕМ НЕОГЕНОВИХ ВІДКЛАДІВ ПІВНІЧНОЇ УКРАЇНИ

Зосимович В.Ю.¹, Шевченко Т.В.²

1 – доктор геолого-мінералогічних наук, старший науковий співробітник, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, shevchenko.t@nas.gov.ua,

2 – кандидат геологічних наук, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, shevchenko.t@nas.gov.ua; shetv@ukr.net

На прикладі губинської світи сармату Дніпровсько-Донецької западини окреслені питання достовірності та детальності стратиграфічного розчленування товщ, від яких залежить якість геологічного картування. Основним масштабом регіональної зйомки в подальшому повинна бути зйомка крупного масштабу на сучасному рівні. Потребують оновлення стратиграфічні схеми та Легенди геологічних карт середнього масштабу.

ПЕРСПЕКТИВИ ГАЗОНОСНОСТІ ВЕРХНЬОБАДЕНСЬКИХ ВІДКЛАДІВ ПІВДЕННО-СХІДНОЇ ЧАСТИНИ БІЛЬЧЕ-ВОЛИЦЬКОГО НАФТОГАЗОНОСНОГО РЕГІОНУ

Зур'ян О.В.¹, Старинський В.О.², Хавензон І.В.³, Ціхонь Т.В.⁴

1 – доктор філософії в галузі економіки, заступник директора з виробництва, економіки та загальних питань, УкрДГРІ, м. Київ, Україна

2 – старший науковий співробітник УкрДГРІ,

3 – канд. геол.-мінерал. наук, чл.-кор. УНГА, irinahava@gmail.com,

4 – м.н.с. УкрДГРІ

ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ ДО РИНКОВИХ УМОВ НАДРОКОРИСТУВАННЯ В ЗАХІДНОМУ РЕГІОНІ УКРАЇНИ

Зур'ян О.В.¹, Старинський В.О.², Сидоренко Л.М.³, Ціхонь Т.В.⁴

1 – доктор філософії в галузі економіки, заступник директора з виробництва, економіки та загальних питань, УкрДГРІ, м. Київ, Україна

2 – старший науковий співробітник УкрДГРІ,

3 – інж. 1 кат. УкрДГРІ,

4 – м.н.с. УкрДГРІ

ОЦІНКА ГОЛОВНИХ ЧИННИКІВ ФОРМУВАННЯ СУЧАСНИХ ГРАВІТАЦІЙНИХ ГЕОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ СЕРЕДНЬОГО ПРИДНІПРОВ'Я

Іванік О.М.¹, Поляковська К.Ю.²

1 – професор, зав. кафедри загальної та історичної геології, доктор геол. наук, ННІ «Інститут геології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Київ, Україна, ot.ivanik@gmail.com, 2 – студентка, ННІ «Інститут геології», Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна, katushka.po@gmail.com

Гравітаційні екзогенні геологічні процеси є найбільш активним чинником впливу на природно-техногенні системи різного призначення на сьогоднішній день. Визначальними чинниками їх виникнення є стан геологічного середовища та динамічні процеси, що змінюють стан схилів. В даній роботі був розглянутий один із регіонів активного розвитку гравітаційних процесів - Середнє Придніпров'я, у межах якого процеси гравітаційної природи мають значні відмінності у Київському та Канівському районах. Проаналізовано чинники їх формування та структури зсувних тіл, що змінюються в різних літолого-стратиграфічних, тектонічних та гідрогеологічних умовах. В результаті роботи була побудована математична модель

просторового поширення зсувних процесів регіону та на основі цієї моделі були оцінені фактори формування сучасних гравітаційних екзогенних геологічних процесів, що в даному регіоні є прикладом структурних зсувів, сформованих у квазіоднорідному середовищі з багатошаровою будовою.

ГЕОФІЗИЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СВЕРДЛОВИН ВУГІЛЬНИХ РОДОВИЩ

Іконніков В.М.¹, Васильєва І.В.²

1 – аспірант, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, 104dgri@ukr.net

2 – аспірантка, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, vasilieva1982@ukr.net

Геофізичні дослідження свердловин (ГДС) у межах шахтних полів виконуються на всіх стадіях розвідки. В статті представлені загальні відомості про основні методи, що застосовувались в різні періоди геофізичної розвідки.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ГЕОЕКОЛОГІЧНОГО СТАНУ ПРИЛЕГЛИХ ДО БАЛКИ ЩЕРБАКІВСЬКА НАСЕЛЕНИХ ПУКТІВ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Калашник Г.А.

1 – доктор геологічних наук, старший науковий співробітник, Льотна академія Національного авіаційного університету, Кропивницький, Україна, kalashnik_anna1@ukr.net

Представлено результати дослідження геоекологічного стану низки населених пунктів Криворізького району Дніпропетровської області прилеглих до хвостосховища радіоактивних відходів СхідГЗК – балки Щербаківська. Обґрунтовано раціональний комплекс геолого-геофізичних методів для оцінки геоекологічного стану техногенно-навантажених ділянок поблизу хвостосховища з урахуванням особливостей тектонічної будови території та можливих геодинамічних змін стану геологічного середовища. Розроблено рекомендації щодо комплексування геолого-геофізичних методів для ефективного вирішення задач екологічного моніторингу з метою можливих змін геологічного середовища під дією природних і техногенних процесів навколо хвостосховища радіоактивних відходів.

ЗАКОНОМЕРНОСТИ РАЗМЕЩЕНИЯ УРАНОВОРУДНЫХ ОБЪЕКТОВ В ДНЕПРОВСКО-ДОНЕЦКОМ АВЛАКОГЕНЕ В СВЯЗИ С ГЛУБИННЫМ СТРОЕНИЕМ ЛИТОСФЕРЫ

Калашник А.А.¹, Кузьмин А.В.²

1 – доктор геологических наук, старший научный сотрудник, Летная академия Национального авиационного университета, Кропивницкий, Украина, kalashnik_anna1@ukr.net,

2 – КП «Кировгеология», Киев, Украина

Представлены результаты исследований закономерностей размещения урановорудных объектов в Днепро-Донецком авлакогене в связи с глубинным строением литосферы. Выделены основные генетические классы и типы уранопроявлений в районе исследований. Установлено, что при оценке ураноносности Днепро-Донецкого авлакогена и проведении его металлогенического районирования важное значение имеют особенности глубинного строения литосферы, разломная тектоника, глубины залегания перспективных на выявление месторождений урана горизонтов и толщ, их связь с разломной тектоникой.

ГЕОЕКОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛІВИХ ПРИТОК ПОДІЛЬСЬКОЇ ЧАСТИНИ РІЧКИ ДНІСТЕР

Капеліста І.М.¹, Войтюк Ю.Ю.²

1 – Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна, kapelistaja.irina@ukr.net,

2 – Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П.Семененка НАН України, voitiuk_yulia@ukr.net

Представлено результати дослідження геоекологічного стану лівих приток Подільської частини р. Дністер. Основна увага приділена вмісту марганцю в воді, донних відкладах та ґрунті лівих приток Подільської частини Дністра. Встановлено, що геоекологічний досліджених водотоків загалом задовільний.

ОСОБЛИВОСТІ ВАРТІСНОЇ ОЦІНКИ РОДОВИЩ ПІДЗЕМНИХ ВОД, ЯКІ ЕКСПЛУАТУЮТЬ КОМУНАЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА З ВОДОПОСТАЧАННЯ

Качалова О.І.¹, Шапран А.Б.²

1 – провідний економіст УкрДГРІ, м. Київ, Україна, e-mail: e_kachalova@ukr.net,

2 – завідувач відділу, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, e-mail: shapran_ab@ukr.net

За досвідом виконання вартісних розрахунків при оцінці економічної ефективності експлуатації родовищ або ділянок підземних вод, що використовуються комунальними підприємствами з водопостачання, було виявлено

ряд особливостей, які притаманні саме цим підприємствам. Також було виявлено певні невідповідності у методичних, нормативних та дозвільних документах, які призводять до ускладнень у розрахунках та можуть негативно вплинути на кінцевий результат.

У доповіді окреслено певні особливості, на які необхідно звернути увагу при виконанні вартісних розрахунків, а також запропоновано можливі шляхи вирішення проблем, які виникли у цьому напрямку надрокористування.

ГЕОЛОГІЧНА СЛУЖБА УКРАЇНИ НА ШЛЯХУ РЕФОРМУВАННЯ

Кирилюк О.В.¹

1 – т. в. о. голови Державної служби геології та надр України, м. Київ, Україна

Розглянуто проблемні питання реформування геологічної служби України та галузі загалом.

СУЧАСНИЙ СТАН ГЕОЛОГОРОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ НА НАФТУ Й ГАЗ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Климович Я.Я. – голова правління НАК «НАДРА УКРАЇНИ», м. Київ, Україна, post@nadr.ukr.net

Збільшення видобутку вуглеводнів і підтримка його стабільного зростання можливо лише за умови ефективного проведення геолого-розвідувальних робіт державними підприємствами геологічної галузі. На прикладі динаміки видобутку природного газу та нафти з конденсатом від 2007 р. до 2016 р. (за даними щорічника Геоінформ України 2017 року) наведено об'єктивні фактори, що спричиняють відсутність приростів запасів і в подальшому спроможні привести до зниження рівня видобутку вуглеводнів. Визначені основні резерви збільшення ресурсної бази країни та стратегічні кроки НАК «Надра України», її дочірніх підприємств в поліпшенні співпраці з видобувними підприємствами України. Запропоновано активізувати використання технічного та кадрового потенціалу державних геологорозвідувальних підприємств для покращення сучасного стану ГРР на території України.

УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЇ БАЗИ СФЕРИ НАДРОКОРИСТУВАННЯ

Коломійченко Б.Ф., УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ibezcenna@ukr.net, Бесценна Л.Г., УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ibezcenna@ukr.net

Розглядаються основні актуальні проблеми законодавчого і нормативно-правового забезпечення сфери надрокористування, рекомендовані в порядку удосконалення зміни до законодавчих і нормативно-правових актів з надрокористування в Україні.

ЗОНЫ ТЕРМОБАРИЧЕСКОГО РАЗУПЛОТНЕНИЯ ШЕЛЬФА ЧЕРНОГО МОРЯ — РЕГИОНАЛЬНЫЙ КОЛЛЕКТОР ГЛУБИННОГО МЕТАНА

Корчин В.А.¹, Русаков О.М.²

1 – кандидат физико-математических наук, ведущий научный сотрудник, 2 – доктор геологических наук, профессор, главный научный сотрудник

Институт геофизики им. С. И. Субботина Национальной Академии наук Украины, Киев, Украина, e-mail: korchin@igph.kiev.ua

Представлена новая гипотеза образования скоплений глубинных углеводородов в кристаллической коре в зонах низких скоростей (ЗНС). В них происходит катакластическое разуплотнение минерального вещества. Зоны проявляются только тогда, когда температурный градиент в коре превосходит определенный порог, а давление не способно компенсировать термические нарушения в породах. Наличие ЗНС является объективной реальностью и они могут быть повсеместно в земной коре. В свою очередь, могут являться путями миграции и локализации различных флюидов, а также углеводородов глубинного происхождения

ГЕОЛОГІЧНЕ ДОВИВЧЕННЯ РАНІШЕ ЗАКАРТОВАНИХ ПЛОЩ ТА СТВОРЕННЯ ДЕРЖГЕОЛКАРТИ МАСШТАБУ 1:200 000 – ВАЖЛИВИЙ ЕТАП ГЕОЛОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ НАДР ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Костенко М. М., доктор геологічних наук, завідувач відділу геології рудних та нерудних корисних копалин (УКРДГРІ), м. Київ, Україна, nrsqgs@ukr.net

Висвітлено сучасний стан і проблеми стержневого напрямку робіт з регіонального геологічного вивчення території України – геологічного довивчення раніше закартованих площ та створення Держгеолкарти масштабу 1:200 000. Акцентовано увагу на фундаментальних основах науково-методичного забезпечення робіт, що постійно розвиваються й оновлюються, і включають в себе стратиграфічну, тектонічну, геофізичну, петролого-петрографічну, лабораторно-аналітичну та геоінформаційну бази. Показано, що через жалюгідне фінансування робіт з державного бюджету сучасний стан регіональних геологічних досліджень в Україні є катастрофічним.

СТВОРЕННЯ ПЕРСПЕКТИВНОЇ ВОДНЕВОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДВИЩЕННЯ ДЕБІТУ ТА ГЛИБИНИ ВИЛУЧЕННЯ НАФТИ ВНАСЛІДОК ВИКОРИСТАННЯ ВОДЕНЬГЕНЕРУВАЛЬНИХ НАНОСУСПЕНЗІЙ

Кравченко О.В.¹, Велігоцький Д.О.²

1 – д. т. н., завідувач відділу, Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України, м. Харків, Україна, krav@ipmach.kharkov.ua, 2 – провідний інженер, Інститут проблем машинобудування ім. А.М. Підгорного НАН України, м. Харків, Україна, mr.vda59@gmail.com

Запропоновано нову технологію інтенсифікації видобутку вуглеводнів, яка заснована на використанні воденьгенеруючих суспензій з ультрадисперсною твердою фазою з гідрореагуючих речовин (ГРР). З використанням методу гідрокавітаційної активації виготовлено зразки стійкої до стратифікації та седиментації воденьгенеруючої суспензії, в якій в якості дисперсної фази виступають мікро і - наночастки гідрореагуючої речовини - алюмогідриду натрію. Визначено залежність хімічної активності та інших характеристик одержуваних суспензій від режимів гідрокавітаційної обробки та вмісту ГРР.

ТРАДИЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА – ОСНОВА ПОШУКІВ РОДОВИЩ ВУГЛЕВОДНІВ В УКРАЇНІ НА БЛИЖНЮ ТА СЕРЕДНЮ ПЕРСПЕКТИВУ

Кривошеєв В.Т., канд. геол.-мінерал. наук, vadymkryv@ok.net.ua, Макогон В.В., канд. геол. наук, vvlm@ukr.net, Іванова Є.З.

Український державний геологорозвідувальний інститут, Чернігів, Україна

Вуглеводневий потенціал різних джерел надр України досить потужний та може забезпечити у майбутньому енергетичну незалежність країни. Потенційні вуглеводневі ресурси в традиційних пастках різного типу вичерпані всього на 25%.

У Дніпровсько-Донецькому басейні авторами прогнозується широкий розвиток стратиграфічно-, літологічно-, тектонічно-екранованих і комбінованих пасток, карбонатних рифогенних масивів та ін. Вони повинні стати основою пошуків родовищ нафти і газу на ближню та середню перспективу.

РОЛЬ ГЕОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОЇ ОЦІНКИ РЕСУРСІВ НАФТИ Й ГАЗУ ОБ'ЄКТІВ ПОШУКОВО-РОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ У СТРАТЕГІЇ ОСВОЄННЯ ВУГЛЕВОДНЕВОЇ СИРОВИННОЇ БАЗИ

Кучма Л.М.¹, Мельничук Т.В.²

1 – кандидат геологічних наук, завідувач сектору, Український державний геологорозвідувальний інститут, Київ, Україна, lukuchma@ukr.net, 2 – старший науковий співробітник, Український державний геологорозвідувальний інститут, Київ, Україна, lukuchma@ukr.net

У статті розглядаються задачі геолого-економічної оцінки різномасштабних перспективних об'єктів для постановки пошуково-розвідувальних робіт на нафту та газ. Основний вплив на інвестиційну привабливість ліцензійних об'єктів справляє величина запасів вуглеводнів. Даються рекомендації щодо використання геологічних ймовірнісних показників ефективності пошуково-розвідувальних робіт при геолого-економічній оцінці перспективних об'єктів. Пропонується схема проведення геолого-економічної оцінки локальних об'єктів на нафту та газ.

МІНЕРАЛЬНІ ВОДИ УКРАЇНИ ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ МІКРОКОМПОНЕНТАМИ

Лесюк Г.В.¹

1 – молодший науковий співробітник Інституту геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, lesiuk.galya@gmail.com

Подані результати довгострокових досліджень мінеральних вод України на вміст мікроелементів. З'ясовано склад мінеральної води "Нафтуся". Наводяться нові відомості про хімічний мікро компонентний склад і про нові, вперше відкриті в Україні мінеральні води. Дослідження мікро компонентного складу мінеральних вод відкриває нові біологічні ефекти та особливості їх застосування при радіологічному забрудненні.

Приведены результаты продолжительных исследований минеральных вод Украины на содержание в них микроэлементов. Определен состав минеральной воды "Нафтуся". Приводятся новые сведения про химический микрокомпонентный состав и про новые, впервые открытые в Украине минеральные воды. Исследование микрокомпонентного состава минеральных вод открывает новые биологические эффекты и особенности их применения при радиологическом загрязнении

ІМОВІРНА РОЛЬ КАРБОНУ У ФОРМУВАННІ ЗОЛОТОРУДНОЇ МІНЕРАЛІЗАЦІЇ (БАНДУРКІВСЬКИЙ ПРОЯВ)

Лижаченко Н.М.¹, Курило С.І.²

**1 – ДУ "Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України", м. Київ, Україна,
2 – Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України,
kurylo.sergiy@gmail.com**

Позитивна кореляція між карбонвмісними тощами та золоторудною (а часто іншими типами рудної мінералізації) констатується на багатьох відомих родовищах світу (Карлін, Сухий Лог, Наталка, Мурунтау тощо). В межах Українського щитазолоторудні прояви прослідковуються в більшості графітоносних товщ. На прикладі Бандурківського золоторідного прояву показано геолого-мінералогічні особливості графітової мінералізації, її просторове співвідношення з золотовмісними асоціаціями та самородним золотом. Констатується, що у формуванні золоторудної мінералізації значну роль відіграє вуглецева речовина.

СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ СИРОВИННОЇ БАЗИ УРАНУ УКРАЇНИ

Лисенко О. А.¹, Бакаржієв А. Х.²,

1 – канд. геол. наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, alanlysenko@ukr.net,

2 – КП «Кіровгеологія», м. Київ, Україна

Охарактеризовано стан створеної бази уранової сировини, яка є основою ядерної енергетики України. Проаналізовано структуру запасів і ресурсів уранових руд вітчизняних об'єктів. Державним балансом враховано 17 родовищ, більшість з яких представлена низькорентабельними рудами альбітитового типу. Розглянуто рівень промислового освоєння розвіданих уранових рудних об'єктів. Наразі гірничодобувною промисловістю експлуатуються 4 об'єкти натрій-уранової формації, що забезпечує лише частку потреб ядерної енергетики держави. Загальнодержавними планами і програмами передбачено нарощування щорічного видобування руд урану до 3520 тис тонн. За такими темпами розвіданих запасів вистачить не менше, ніж на 50 років. Для розширення і зміцнення мінерально-сировинної бази та досягнення енергетичної незалежності країни необхідно її поповнення багатими високорентабельними рудами, передумови виявлення яких наявні в межах визначених перспективних районів.

ПІВДЕННО-БІЛОЗІРСЬКЕ РОДОВИЩЕ БАГАТИХ ЗАЛІЗНИХ РУД

Лисенко О. А.¹, Колотієвський Р. П.²,

1 – канд. геол. наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, alanlysenko@ukr.net,

2 – ПрАТ «ЗЗРК», м. Дніпрорудний, Україна, geo@zqrk.com.ua.

Узагальнено новітню інформацію щодо геолого-структурної позиції і геологічної будови Південно-Білозівського родовища багатих залізних руд. Завдяки проведенню експлуатаційної розвідки і дорозвідки глибоких горизонтів, виконання спеціалізованих досліджень, геолого-економічної переоцінки і геологічного вивчення родовища під час його промислової експлуатації отримано значний обсяг нових геологічних даних. Це дозволило значно уточнити умови залягання, морфологію і внутрішню будову рудних покладів, якісні і фізико-механічні властивості руд та вміщуючих порід, гідрогеологічні, інженерно-геологічні і гірничотехнічні умови розробки корисної копалини. В статті наведено результати аналізу і інтерпретації отриманих новітніх геологічних даних Південно-Білозівського родовища – сучасні уявлення щодо геологічної будови об'єкта, характеристику основних природних умов і параметрів, які впливають на ефективність промислової розробки багатих залізних руд.

ГЕОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИДОБУВАННЯ ГАЗУ У ЛЬВІВСЬКО-ВОЛИНСЬКОМУ КАМ'ЯНОВУГІЛЬНОМУ БАСЕЙНІ

Локтєв Андрій Валентинович¹ – кандидат геологічних наук, заступник начальника управління-начальник відділу нафтогазової промисловості управління паливно-енергетичного комплексу департаменту паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження, Львівська обласна державна адміністрація, м. Львів, Україна, pek@loda.gov.ua, співавтори Мельник Михайло Васильович² – директор департаменту паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження, Львівська обласна державна адміністрація, м. Львів, Україна, Грет Михайло Михайлович² – заступник директора департаменту – начальник управління паливно-енергетичного комплексу департаменту паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження, Львівська обласна державна адміністрація, м. Львів, Україна, Мороз Мар'ян Олександрович² – начальник відділу вугільної та енергетичної промисловості управління паливно-енергетичного комплексу департаменту паливно-енергетичного комплексу та енергозбереження, Львівська обласна державна адміністрація, м. Львів, Україна, pek@loda.gov.ua

На даний час ріст попиту на природний газ вимушує дослідників шукати особливі підходи по виявленню покладів вуглеводнів у розрізах вугільних басейнів, при цьому важливо враховувати що у вугільних пластах метан сорбований вугіллям або знаходиться у затиснутому стані в кліважних мікротріщинах. Приведено

обґрунтування та дано характеристику з визначення газонасичених інтервалів порід-колекторів у карбонічних відкладах.

ТЕРМАЛЬНІ ВОДИ – ВАГОМИЙ СКЛАДНИК МІНЕРАЛЬНО-СИРОВИННОЇ БАЗИ ЗАКАРПАТТЯ

Льута Н.Г.¹, Саніна І.В.², Лютий Г.Г.³

1 – кандидат геолого-мінералогічних наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, nlyuta@ukr.net,

2 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ekogeol@ukr.net, 3 – кандидат геолого-мінералогічних наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ekogeol@ukr.net

Розглянуто стан гідромінеральної бази Закарпатської області та перспективи її освоєння. Наведено дані щодо глибин залягання, дебітів свердловин, температури води на а гирлі свердловин, хімічного стану термальних вод. На Закарпатті є значні ресурси для збільшення видобування термальних вод та їхнього освоєння, передовсім у бальнеологічних цілях.

ПРОБЛЕМИ ВИКОРИСТАННЯ В УКРАЇНІ ПИТНИХ ПІДЗЕМНИХ ВОД

Лютий Г.Г.¹, Саніна І.В.²

1 – кандидат геолого-мінералогічних наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ekogeol@ukr.net,

2 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ekogeol@ukr.net

У статті розглянуто сучасний стан експлуатаційних запасів підземних вод та перспективи їхнього освоєння. Наведено дані щодо використання підземних вод для забезпечення питною водою населених пунктів України. Майже 37% адміністративних районних центрів не мають розвіданих родовищ підземних вод для організації централізованого водопостачання. Пропонуються шляхи вирішення цієї проблеми із застосуванням сучасних методів пошуків та розвідки і державної оцінки запасів підземних вод в ДКЗ України

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА АДАПТАЦІЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЛЕКСІВ PETREL, ECLIPSE, GEOGRAPHX, TECHLOG ДП «УКРНАУКАГЕОЦЕНТР» НАК «НАДРА УКРАЇНИ»

Макєєва Н.П. – канд. геол.-мінерал. наук, директор департаменту з науки та аналізу геолого-геофізичного матеріалу ДП «УКРНАУКАГЕОЦЕНТР», м. Полтава, Україна, poltavargp@ukr.net,

Щедрова О.В, інженер-програміст ДП «УКРНАУКАГЕОЦЕНТР», м. Полтава, Україна, poltavargp@ukr.net

Створення об'ємних геологічних моделей нафтогазових площ та родовищ, використання даних сейсморозвідки 2D і 3D, обробка результатів геофізичних досліджень, моделювання розробки нафтових і газових покладів, проектування свердловин.

ГЕОЛОГІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ГІРНИЧИХ РОБІТ ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ РОДОВИЩ ГЛИН, КАОЛІНІВ, ПІСКІВ

Маяцький О.Б.¹, Ніколайчук А.І.¹, Костюченко А.С.², 1 – ТОВ Українська геологічна компанія «Донбасгеологорозвідка», м. Бахмут, georazved@ukr.net, 2 – ТОВ «Східно-українська експедиція «Донгеологія», м. Тернопіль, Україна, dongeolog@ukr.net

Донецька область є регіоном із значними запасами нерудної сировини (глини, каоліни, пісок та ін). Підготовлений проект «Інструкції з геологічного обслуговування гірничих робіт при експлуатації родовищ глин, каолінів та пісків» де розглянуті питання організації та планування гірничих та геологічних робіт, ведення геологічної документації, контролю над раціональним використанням і охороною надр та ін.

ОСОБЛИВОСТІ ВМІСТУ ЗАЛІЗА В РЕЧОВИННОМУ СКЛАДІ ПРИЗЕМНИХ ЕОЛОВИХ ПОТОКІВ У МЕЖАХ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ОСЕРЕДКІВ

Насєдкін Є.І.¹, Іванова Г.М.², Стадніченко С.М.³

1 – кандидат геологічних наук, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, nasedevg@ukr.net,

2 – кандидат геологічних наук, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, a_1207@ukr.net,

3 – кандидат геологічних наук, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, stadnik_sm@ukr.net

Публікація присвячена результатам моніторингових спостережень часового розподілу та особливостям речовинного складу атмосферного аерозолу в м. Запоріжжя. Зокрема, розглянуто закономірності вмісту заліза в

мінеральній складовій повітряної зависі, питання генезису металовмісних утворень, зв'язку їх з рядом інших елементів.

ВЫНОС АНТРОПОГЕННЫХ ЗАГРЯЗНИТЕЛЕЙ С ПОВЕРХНОСТНЫМ СТОКОМ РЕК В ЧЕРНОЕ И АЗОВСКОЕ МОРЯ

Осокина Н.П., канд. геол.-мин. наук, ИГН НАНУ, г. Киев, Украина

Газохроматографическим методом в воде рек и морей определены хлорорганические пестициды: ДДТ и его метаболиты, ГХЦГ и его изомеры, альдрин, гептахлор, фторсодержащий пестицид - трефлан, фосфорорганические пестициды: метафос, карбофос, фозалон; азотсодержащие пестициды: атразин, симазин; рисовые гербициды: ялан, сатурн, пропанид. Подсчитан вынос хлорорганических пестицидов с поверхностным стоком рек в Черное и Азовское моря.

ЛИТОЛОГО-СТРУКТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ КАК ФАКТОРЫ КАРСТООБРАЗОВАНИЯ СОЛОТВИНСКОГО МЕСТОРОЖДЕНИЯ КАМЕННОЙ СОЛИ

Панова Е.А.¹, Квашук О.Ю.²

1 – кандидат геолого-минералогических наук, старший научный сотрудник, ИГМР им. М.П. Семененко НАН Украины, г. Киев, Украина, olena.panova@gmail.com, 2 – ИГМР им. М.П. Семененко НАН Украины, г. Киев, Украина, oksana.kvashuk@gmail.com

В статье приведена оценка чрезвычайной экологической ситуации Солотвинского месторождения каменной соли, сложившейся вследствие его эксплуатации. Выполнен анализ литолого-структурного строения месторождения, а также объемов и особенностей ведения горных работ. Обоснованы причины карстообразования на месторождении и прогноз - оконтуривание потенциально опасных зон карстообразования.

МОЖЛИВОСТІ ВИРІШЕННЯ СУЧАСНИХ ПРОБЛЕМ ЗБЕРЕЖЕННЯ ГЕОЛОГІЧНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ ЗАВДЯКИ СТВОРЕННЮ ГЕОПАРКІВ

Пилипчук О.М.¹ 1 – пров. інженер-геолог, nikaas@ukr.net, УкрДГРІ, Київ, Україна

Надана інформація про створення та основні напрями діяльності ПроГЕО і участь України у Європейській організації зі збереження геологічної спадщини. Описана робота служби геології та надр, та УкрДГРІ у цьому напрямі. Висвітлено проблеми у нашому законодавстві щодо охорони геологічної спадщини. Описано світовий досвід створення та функціонування геопарків, виділено головні напрями їхньої діяльності. Виділено території України для створення геопарків.

ВПЛИВ ГАЗОНАСИЩЕННЯ ВУГЛЕПОРОДНОГО МАСИВУ НА ПОГЛИНАННЯ КИСНЮ ВУГІЛЬНИМИ ПЛАСТАМИ

Плужнікова В.Л.¹, Вергельська Н.В.², Васильєва І.В.³

1 – кандидат геолого-мінералогічних наук, старший науковий співробітник, УкрДГРІ, м.Київ, Україна, geostandard@ukr.net,

2 – доктор геологічних наук, старший науковий співробітник, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, vnata09@meta.ua,

3 – аспірантка УкрДГРІ, vasilieva1982@ukr.net

Приведені результати експериментальних досліджень вугілля алмазної світи Донбасу по визначенню поглинання кисню при підвищенні температури від 25 до 140 °С хроматографічним методом. Встановлена особливість цього процесу у тектонічно-порушених зонах внаслідок окислення вугілля та можливого збагачення його вуглеводнями. Відмічено також вплив наявності породних прошарків у геологічному розрізі об'єкта.

ИННОВАЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ ДОБЫЧИ РЕДКОЗЕМЕЛЬНОГО СЫРЬЯ ИЗ МЕСТОРОЖДЕНИЙ ЮГО-ВОСТОКА УКРАИНЫ

Пономаренко А.Н, доктор геол.-мин. наук, академик НАН Украины,

Шеремет Е. М., доктор геол.-мин. наук, профессор,

Козар Н. А. канд. геол. наук, ст. научный сотрудник,

Сетая Л. Д., ст. научный сотрудник

Институт геохимии, минералогии и рудообразования им. Н. П. Семененко НАН Украины, г. Киев, Украина, evgsherem53@gmail.com

В Приазовском мегаблоке юго-восточной части Украинского щита известны редкометально-редкоземельные месторождения – Черниговское месторождение карбонатитов в Западном Приазовье, Азовское, Анадольское, Мазуровское субщелочной граносиенитовой формации – в Восточном Приазовье. Месторождения разведаны с подсчетом запасов редкометально-редкоземельного сырья, достаточно внушительных. Их инновационная привлекательность особенно очевидна при сравнении рассматриваемых месторождений с известными промышленными месторождениями Канады и Северной Америки. Освоение минерально-сырьевого комплекса Приазовья способно создать новую для Украины в целом и для региона в частности редкометально-редкоземельную отрасль, позволяющую поднять качество выпускаемой металлургией Украины продукции (чистых сталей – малотоннажных сталей с большой добавочной стоимостью). Освоение этих месторождений за счет инвестиций частного капитала позволило бы вывести Украину на передовые рубежи импортеров редкоземельных элементов.

ОЦІНКА РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТУРНЕЙСЬКО-НИЖНЬОВІЗЕЙСЬКОГО ПРОДУКТИВНОГО КОМПЛЕКСУ СХІДНОГО НАФТОГАЗОНОСНОГО РЕГІОНУ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО ПОДАЛЬШОГО НАРОЩУВАННЯ

Попова Т.Л., науковий співробітник, Український державний геологорозвідувальний інститут, м. Чернігів, Україна, popovatatianaleon@ukr.net

У статті викладено результати аналізу сучасного вуглеводневого стану турнейсько-нижньовізейського продуктивного комплексу Східного нафтогазоносного регіону України. Проаналізовано розподіл вуглеводнів та існуючих родовищ за нафтогазоносними районами, глибинами, адміністративними областями. Розглянуто напрямки подальшого нарощування вуглеводневої ресурсної бази турнейсько-нижньовізейського продуктивного комплексу.

ТЕХНОЛОГІЯ ВИРОБНИЦТВА ДЕРЕВНОГО ВУГІЛЛЯ З УТИЛІЗАЦІЄЮ ВІДХОДІВ ЛІСОВОГО ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Пройдак Юрій Сергійович¹, Адаменко Денис Сергійович², Камкіна Людмила Володимирівна³, Кремнева Катерина Володимирівна⁴

1 – д. т. н., професор, Національна металургійна академія України (НМетАУ), м. Дніпро, Україна, projdak@metal.nmetau.edu.ua, 2 – к. т. н., доцент, НМетАУ, м. Дніпро, Україна, adamenko.denys@ukr.net, 3 – д. т. н., професор, НМетАУ, м. Дніпро, Україна, lydmila_kamkina@ukr.net, 4 – к. т. н., доцент, НМетАУ, м. Дніпро, Україна, kremneva.kateryna@gmail.com.

Розроблено технологічну схему процесу виробництва деревного вугілля з біомаси та проведена її напівпромислова апробація. Технологія реалізує процес окислювального піролізу. На основі експериментальних досліджень визначені основні показники процесу піролізу різних видів біомаси. Встановлено конструктивні і режимні параметри роботи установки по виробництву деревного вугілля в промислових умовах.

АГРОНОМИЧЕСКИЕ РУДЫ УКРАИНЫ: СТРАТЕГИЯ И ИНФОРМАЦИОННОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ РАЗВИТИЯ СЫРЬЕВОЙ БАЗЫ

Ремезова О.О.¹, Хрущов Д.П.², Ковальчук М.С.³, Дудченко Ю.В.⁴, Василенко С.П.⁵, Охолина Т.В.⁶, Яременко О.В.⁷

1 – доктор геол. наук, доц., Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, elena.titania2305@gmail.com, 2 – доктор геол.-мин. наук, професор, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, khrushchov@hotmail.com, 3 – доктор геол. наук, професор, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, kms1964@ukr.net, 4 – науч. сотр. Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, svetlyk@gmail.com, 5 – канд. геол. наук, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, svilya@ukr.net, 6 – канд. геол. наук, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, olya_89@ukr.net

Актуальность поставленной проблемы связана с необходимостью обеспечения агропромышленного комплекса минеральными удобрениями отечественного производства. Проведена обобщенная оценка состояния сырьевой базы агрономических руд – фосфорного сырья, калийных солей дополняющих и технологических видов минерального сырья (фосфорит – меловые образования, бентонитовые и сапонитовые глины, глаукониты, перлиты, сера), природные органические удобрения (торф, сапропели), мелиоранты (известняки, мел, мергели, гипсы, ангидриты), минеральные микроудобрения (бор, медь, марганец, молибден, цериевые редкоземельные элементы и др.), техногенные источники (шламы металлургических заводов, пыль цементных производств и др.). В результате оценки состояния и перспектив развития сырьевой базы сформулировано заключение о принципиальной возможности восстановления и развития производства полного комплекса минеральных удобрений на основе отечественной сырьевой базы с перспективой последовательного сокращения импортной

зависимости. Намечены основные направления последующих действий. Приводится описание инновационных методик информационного обеспечения исследований и работ, направленных на освоение месторождений намеченных видов агроруд – прогнозные палеорекоструктивное ретроспективно-статическое моделирование и цифровое структурно-литологическое моделирование. Демонстрируются образцы опытных моделей перспективных объектов, предназначенные для иллюстрации и привлечения инвестиционных проектов. Обозначена структура межведомственной программы «Агрономические руды Украины»

ДІАГНОСТИКА БІРЮЗИ ТА ЇЇ ІМІТАЦІЙ, РОЗПОВСЮДЖЕНИХ НА РИНКУ УКРАЇНИ

Рибнікова О.А.¹, Митрохин О.В.²

1 – студентка 1 курсу магістратури ННІ «Інститут геології» Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна, rybnikovageochem95@gmail.com,

2 – професор кафедри мінералогії, геохімії та петрографії, доктор геологічних наук, Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ, Україна, mitrokhin.a.v@ukr.net

Наводяться результати дослідження 240 зразків природної бірюзи та її імітацій, які широко зустрічаються на ринку України. Удосконалено методику діагностики бірюзи та створено базу даних на основі проведених досліджень

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ ГАЗОВИХ СВЕРДЛОВИН У РАЗІ НЕСТАЦІОНАРНОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ

Рой М.М.¹ - канд. техн. наук, доцент, Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка, Полтава, Україна, ongp1@ukr.net

Вивчення існуючих технологічних основ дослідження високодебітних газових свердловин вказує на відсутність технології їх дослідження, оскільки такі свердловини характеризуються нестационарною фільтрацією. Способів дослідження газових свердловин для стаціонарних режимів існує досить багато. А способи дослідження свердловин при нестационарній фільтрації відсутні не лише у вітчизняній, а і в світовій практиці. Відповідно не розроблялась і методика інтерпретації даних, які могли бути визначені при застосуванні способу.

На основі проведеного аналізу методик інтерпретації результатів дослідження газонасичених пластів у випадку стаціонарної фільтрації газу до вибою свердловини та завдяки розробці способу дослідження високодебітних газових свердловин, які характеризуються нестационарною фільтрацією, вказується напрямок вирішення цієї задачі завдяки новій методиці розрахунку, яка базується на новому способі дослідження. Методика інтерпретації результатів дослідження та власне сам спосіб дослідження високопродуктивних газових свердловин у випадку нестационарної фільтрації пластового флюїду захищені патентом України.

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА РОДОВИЩ ВУГЛЕВОДНІВ НЕТРАДИЦІЙНОГО ТИПУ В УКРАЇНІ

Рудько Г.І.¹ – доктор геолого-мінералогічних наук, доктор географічних наук, доктор технічних наук, професор, Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна, e-mail: office@dkz.gov.ua

ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА ПРИБЕРЕЖНОЇ ЗОНИ КЕРЧЕНСЬКОГО ПІВОСТРОВА

Рудько Г.І.¹, Бондар О.І.²

1 – доктор геолого-мінералогічних наук, доктор географічних наук, доктор технічних наук, професор, Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна, office@dkz.gov.ua,

2 – доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент НАН України, Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління, м. Київ, Україна

РОДОВИЩА БУРШТИНУ УКРАЇНИ ТА ЇХНЯ ГЕОЛОГО-ЕКОНОМІЧНА ОЦІНКА

Рудько Г.І.¹, Литвинюк С.Ф.²

1 – доктор геолого-мінералогічних наук, доктор географічних наук, доктор технічних наук, професор, Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна, office@dkz.gov.ua,

2 – кандидат геологічних наук, Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна, e-mail: office@dkz.gov.ua

РОЛЬ ГІРНИЧОДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В ЕКОНОМІЦІ СВІТУ ТА УКРАЇНИ

Рудько Г.І.¹

1 – доктор геолого-мінералогічних наук, доктор географічних наук, доктор технічних наук, професор, Державна комісія України по запасах корисних копалин, м. Київ, Україна, office@dkz.gov.ua

Розглянуто рівень розвитку та проаналізовано вплив гірничодобувної промисловості на світову економіку, її зв'язки з іншими сферами світового господарства. Описано основні тенденції розвитку видобутку мінеральної сировини в різних країнах. Визначено проблеми функціонування та перешкоди розвитку підприємств гірничодобувної промисловості України в сучасних умовах, запропоновано шляхи їх усунення та підвищення ефективності галузі в цілому.

РЕГІОНАЛЬНІ СТРАТИГРАФІЧНІ ПІДРОЗДІЛИ ПАЛЕОГЕНУ ПІВДЕННОЇ УКРАЇНИ: ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Рябоконт Т.С.

кандидат геол.-мінерал. наук, старший науковий співробітник, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, t_ryabokon@ukr.net

Розглянуті проблемні питання регіональних стратиграфічних підрозділів (регіонарусів, горизонтів) палеогену Південної України: валідності, визначення стратиграфічного об'єму, стратиграфічного положення, стратиграфічних границь у стратиграфічних схемах різних років та серійних легендах до геологічної карти.

ЗАКОНОМІРНОСТІ ЗМІН ЯКОСТІ ПІДЗЕМНИХ ВОД У ПОРУШЕНИХ УМОВАХ

Саніна І.В.¹, Лютий Г.Г.²

1 – УкрДГРІ, м. Київ, Україна, ekogeol@ukr.net, 2 – канд. геол.-мінерал. наук, УкрДГРІ, м. Київ, Україна

У тезах розглянуто фактори формування якісного складу підземних вод в умовах експлуатації водозаборів підземних вод карбонатних колекторів

ГІДРОФОБІЗАЦІЯ ПОРІД ПРИВИБІЙНОЇ ЗОНИ ПЛАСТА ЯК МЕТОД ІНТЕНСИФІКАЦІЇ ВИДОБУТКУ ГАЗОКОНДЕНСАТУ

Сіра Н.В., к.г.н., начальник комплексної аналітичної лабораторії ДП «Укрнаукагеоцентр», м. Полтава, Україна, poltavargp@ukr.net,

Голуб О.Г., головний інженер, директор департаменту з розробки родовищ та дослідження свердловин, ДП «Укрнаукагеоцентр», м. Полтава, Україна, poltavargp@ukr.net

Сіра Ю.А., геолог, ДП «Укрнаукагеоцентр», м. Полтава, Україна, poltavargp@ukr.net

Досліджено вплив розчину ДБФ у конденсаті на гідрофобізацію порід. Установлено, що його застосування значно зменшує фазову проникність води і сприяє фільтрації рідких вуглеводнів у піщаному колекторі. Промислові дослідження підтвердили ефективність проведеної інтенсифікації з використанням гідрофобізуючої композиції.

АНАЛОГИ ГЕЛАЗІЮ У КОНТИНЕНТАЛЬНОМУ ВЕРХНЬОКАЙНОЗОЙСЬКОМУ РОЗРІЗІ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ НИЖНЬОЇ ГРАНИЦІ КВАРТЕРУ

Сіренко О.А., доктор геологічних наук, старший науковий співробітник, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, o_sirenko@ukr.net

Розглянуто актуальне питання сучасного етапу досліджень четвертинних відкладів стосовно пониження границі квартеру у міжнародній стратиграфічній шкалі (МСШ) та наведено палінологічні та палеопедологічні матеріали до характеристики сіверського та берегівського горизонтів континентального розрізу України, що корелюються з гелазьким МСШ. Внесено пропозиції до вирішення питання стосовно проведення границі неоген–квартер у загальній стратиграфічній шкалі України.

НАУКОВИЙ СПАДОК ДОНЕЦЬКОЇ ШКОЛИ ВУГІЛЬНОЇ ГЕОЛОГІЇ В ІННОВАЦІЯХ ДОНБАСУ

Спіріна О.І., незалежний експерт-геолог ВГО «Спілка геологів України», пошукачка ІГН НАН України, м.Київ, spirolesya@ukr.net

ЗОЛОТО-МОЛІБДЕНОВІ РОДОВИЩА І РУДОПРОЯВИ В ЗЕЛЕНОКАМ'ЯНИХ ПОЯСАХ СЕРЕДНЬОГО ПРИДНІПРОВ'Я: ПЕРСПЕКТИВИ КОМПЛЕКСНОГО ВИВЧЕННЯ ТА ОСВОЄННЯ

Сукач В.В.¹, Рязанцева Л.О.², Хомич Ю.Є.³

1 – доктор геол. наук, старший науковий співробітник, ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ, Україна, svital@ukr.net; 2 – провідний геолог, КП «Південукргеологія», Дніпро, Україна; 3 – ІГМР ім. М.П. Семененка НАН України, Київ, Україна

Родовища та рудопрояви золота й молібдену в зеленокам'яних структурах (поясах) Середньопридніпровського мегаблоку Українського щита традиційно досліджувалися та оцінювалися окремо по кожному виду корисних копалин. В той же час головні прояви молібдену просторово зближені або суміщені із мінералізацією золота. Проте питання виділення своєрідного комплексного золото-молібденового типу родовищ не отримали належної уваги. Пропонується подальше геологічне вивчення розглянутих родовищ і рудопоявів (Сергіївське, Балка Золота, Ганнівка та ін.) виконувати в контексті комплексного характеру золото-молібденового зруденіння. Застосування такого підходу припускає проведення ймовірних геологорозвідувальних та видобувних робіт на єдиній геолого-технічній базі, що матиме відчутний економічний ефект і, відтак, суттєво підвищить інвестиційну привабливість того чи іншого об'єкта.

КОНСАЛТИНГ – АКТУАЛЬНИЙ НАПРЯМ СПІВПРАЦІ З НАДРОКОРИСТУВАЧАМИ

Тимофєєва Ж. Б., ТОВ «Геопроф», Київ, Україна, zhdanchik_1345@ukr.net,

Веклич Ю. М., ст. н. с., УкрДГРІ, Київ, Україна, veklych_um@ukr.net

В статті розглянуті аспекти правового, наукового та загально консультативного супроводу надрокористування, звертається особлива увага на важливість співпраці з органами самоврядування та самоуправління різних рівнів.

ТИПИ ГЕОЛОГІЧНИХ ГРАНИЦЬ: ПРИНЦИПИ, КРИТЕРІЇ Й ОЗНАКИ КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ЇХНІЙ ГЕОТУРИСТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ

Тузяк Я. М., канд. геол. наук, Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів, Україна, yarynatuzyak@gmail.com

На підставі аналізу сучасних концепцій і наукових підходів в області стратиграфії (геології) запропоновано модель класифікації геологічних границь – хроостратиграфічні, стратиграфічні і фізичні. Вперше розглянуті принципи, критерії й ознаки визначення їхніх типів. До головних принципів належать: зміна складу та умов утворення субстрату, характер контактів, зміна евстатичного рівня Світового океану, поширення по площі і у розрізах, характер конфігурації границь, етапи формування. Головними критеріями є: речовинно-генетичний, структурно-тектонічний, евстатичний, просторово-часовий, геометрія і стадійність границь. Головні ознаки охоплюють: літолого-седиментологічні, генетичні, характер залягання (згідне, незгідне), трансресивність чи регресивність границь, часовий (хроостратиграфічні, біостратиграфічні, ізохронні, діахронні) та просторовий (глобальні (ТГСГ/GSSP), регіональні (маркувальні горизонти), локальні) аспекти, прості, складні (комбіновані), однастадійні, багатостадійні. З'ясований геотуристичний потенціал геологічних границь. Обґрунтовано їхнє наукове, прикладне і культурно-освітнє значення.

РЕГІОНАЛЬНЕ ЦИФРОВЕ СТРУКТУРНО-ЛІТОЛОГІЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ОСАДОВИХ ФОРМАЦІЙ

Хрущов Д.П.¹, Ремезова О.О.², Ковальчук М.С.³, Гейченко М.В.⁴, Лобасов О.П.⁵

1 – доктор геол. - мін. наук, професор, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, khrushchov@hotmail.com, 2 – доктор геол. наук, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, elena.titania2305@gmail.com, 3 – доктор геол. наук, професор, Інститут геологічних наук НАН України, Київ, Україна, kms1964@ukr.net, 4 – кандидат геол. наук, Експертна рада спілки геологів України, Київ, Україна, geich@ukr.net, 5 – кандидат геол. наук, вільний геолог, Київ, Україна, _al@rambler.ru

Зміст запропонованої роботи полягає у побудові розподілених комп'ютерних цифрових структурно-літологічних моделей осадової оболонки державної території України на регіональному підході. Цифрова структурно-літологічна модель – об'ємне комп'ютерне відображення геологічного об'єкта, яке охоплює його структурні та якісні характеристики. Представляються методологічні принципи, методи, існуючі напрацювання та приклади моделей для обґрунтування реалізації проекту. Практична задача моделювання – створення

суцільної геоінформаційної основи для представлення всебічного гносеологічного образу об'єкта та інформаційного забезпечення всіх напрямів та видів геологічної діяльності з різнобічного використання та охорони (включаючи геологічні ризики) геологічного середовища. Очікуваний результат – отримання цілісних регіональних цифрових структурно-літологічних моделей осадової оболонки на державно-територіальному рівні. Запропонована наукова розробка є частиною концептуального складового проекту, об'єктом якого повинні бути як осадова оболонка, так і магматичні та метаморфічні утворення, тобто очікується розробка цифрової структурно-літолого-петрографічної моделі земної кори в цілому.

Ключові слова: осадова оболонка, осадові формації, комп'ютерне моделювання, геоінформаційні системи, використання надр, охорона геологічного середовища.

ПРОГНОЗНЫЕ ПАЛЕОРЕКОНСТРУКТИВНЫЕ РЕТРОСПЕКТИВНО-СТАТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ РОССЫПЕЙ ТЯЖЕЛЫХ МИНЕРАЛОВ УКРАИНЫ

Хрущов Д.П.¹, Ремезова О.О.², Ковальчук М.С.³, Лобасов О.П.⁴, Ганжа О.А.⁵, Охолина Т.В.⁶, Василенко С.П.⁷, Крошко Ю.В.⁸, Яременко О.В.⁹

1 – доктор геол. - мин. наук, профессор, Институт геологических наук НАН Украины, Киев, Украина, khrushchov@hotmail.com, 2 – доктор геол. наук, доц., Институт геологических наук НАН Украины, Киев, Украина, elena.titania2305@gmail.com, 3 – доктор геол. наук, профессор, Институт геологических наук НАН Украины, Киев, Украина, kms1964@ukr.net, 4 – канд. геол. наук, свободный геолог, Київ, Україна, al@rambler.ru, 5 – канд. геол. наук, Институт геологических наук НАН Украины, Киев, Украина, oag2909@gmail.com, 6 – канд. геол. н., Институт геологических наук НАН Украины, Киев, Украина, svilya@ukr.net, 7 – канд. геол. н., Институт геологических наук НАН Украины, Киев, Украина, svetlyk@gmail.com, 8 – канд. геол. н., Институт геологических наук НАН Украины, Киев, Украина, ykrosh.79@ukr.net, 9 – м.н.с., Институт геологических наук НАН Украины, Киев, Украина, olya__89@ukr.net

На основе методологических принципов прогнозного палеореконструктивного ретроспективно-статического моделирования разработана комплексная инновационная технология информационного обеспечения поисков, разведки и эксплуатации россыпных месторождений тяжелых минералов титана, циркония, золота, а также касситерита с редкоземельным оруденением и др. Технология характеризуется многомасштабностью, предполагающей региональный, зональный и локальный уровень моделирования, предназначенные соответственно для обеспечения прогнозирования и поисков, разведки и эксплуатации месторождений. Приводятся примеры прогноза перспективных объектов в масштабе россыпных зон, районов и полей, а также цифровых структурно-литологических моделей перспективных геологических объектов локального масштаба (месторождений), представляющих информационную основу для их освоения. Результативность представляемой технологии подтверждена рядом внедрений на объектах в пределах Украинской россыпной провинции. Обозначены перспективы дальнейшего развития методологии данного направления геологического моделирования в форме разработки комплексных эколого-геологических моделей, предназначенных для информационного обеспечения всех этапов освоения месторождения, включая закрытие объекта, а также экстенсивного развития этого направления в вовлечении новых объектов россыпей тяжелых минералов и, наконец, распространение модифицирование полученного опыта на целевое моделирование других типов рудных месторождений осадочной оболочки.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОШУКІВ ПОКЛАДІВ ВУГЛЕВОДНІВ НЕТРАДИЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ НА ВОЛИНО-ПОДІЛЛІ

Чепіль В.П., ПАТ «Укргазвидобування», м. Київ, Україна, volodymyr.chepil@ugv.com.ua.

Анотація. Обґрунтовано сприятливі геологічні передумови формування покладів вуглеводнів у відкладах силурійських сланців та кембрійських ущільнених пісковиків. Визначені кількісні значення основних чинників формування та прогнозу їх газоносності. Виконана оцінка прогнозних ресурсів вуглеводнів. Виділено першочергові перспективні ділянки.

ЩОДО ПРОГНОЗУВАННЯ ПОКЛАДІВ МЕТАНОГІДРАТІВ В АКВАТОРІЇ ЧОРНОГО МОРЯ

Чепіль П.М.¹, Коваль А.М.², Тищенко А.П.³, Кузьменко П.М.⁴, Кичка О.А.⁵

1 – канд. геол.-мінер. наук, старший науковий співробітник, Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», Київ, Україна, PChepil@naftogaz.com,

2 – канд. геол. наук, старший науковий співробітник, Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України», Київ, Україна, KovalA@naftogaz.com,

3 – канд. геол. наук, ДП «Науканафтогаз», Вишневе, Україна, Tyshchenko@naukanaftogaz.kiev.ua ;

4 – канд. геол. наук, ДП «Науканафтогаз», Вишневе, Україна, Kuzmenko@naukanaftogaz.kiev.ua;

5 – ДП «Науканафтогаз», Вишневе, Україна, Kitchka@naukanaftogaz.kiev.ua.

У роботі обговорюються геологічні аспекти, технологічні і екологічні проблеми експлуатації підводних газових

гідратів. Розглянуто перспективи виявлення метаногідратів в Чорному морі. Запропоновано застосування комплекс методів обробки даних 2-D сейсморозвідки з метою прогнозування родовищ метаногідратів.

ІННОВАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ПЕРЕРОБЛЕННЯ ФОСФОРИТІВ

Черненко В.Ю.¹, Шехунова С.Б.², Чигиринець О.Е.³, Астрелін І.М.⁴, Стадніченко С.М.⁵, Пермяков В.В.⁶

1 – канд. мед. наук, доц., Національний технічний університет України “КПІ ім. Ігоря Сікорського”, м. Київ, Україна, cdv.doc@gmail.com, 2 – докт. геол. наук, чл.-кор. НАН України, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, shekhun@gmail.com, 3 – канд. техн. наук, докт. хім. наук, проф., Національний технічний університет “КПІ ім. Ігоря Сікорського”, м. Київ, Україна, corrosionlife@gmail.com, 4 – докт. техн. наук, проф., Національний технічний університет “КПІ ім. Ігоря Сікорського”, м. Київ, Україна, i.m.astrelin@xtf.kpi.ua, 5 – канд. геол. наук, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, stadnik_sm@ukr.net, 6 – канд. техн. наук, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, permyakov@nas.gov.ua

Описано нову інноваційну технологію переробки фосфатної мінеральної сировини, яка базується на використанні екологічно чистих вилуговуючих агентів мікробного походження - органічних кислот (таких, як лактатна, цитратна, оксалатна та інших). Принципова відмова від традиційних міцних мінеральних кислот (сульфатної, фосфатної) дозволяє значно зменшити навантаження навколишнього середовища токсичними агентами та значно розширити асортимент продуктів вилуговування. Окрім мінеральних добрив – кальцію фосфату однозаміщеного ($\text{Ca}(\text{H}_2\text{PO}_4)_2$) та фосфатної кислоти (H_3PO_4), що є традиційними продуктами фосфатно-тукової промисловості, з'являються нові супутні похідні солі лактатної, цитратної та інших органічних кислот, які можна використовувати у якості харчових добавок, імуномодуючих засобів або нових полі елементних добрив. На прикладі переробки жовтових кварц-глауконітових карбонатфторапатитів Жванівського родовища (Україна) розглянуто економічну доцільність використання нової технології.

ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ПІД ЧАС ДОСЛІДЖЕННЯ РИЗИКІВ ДІЯЛЬНОСТІ ГІРНИЧОДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Шапран А.Б.¹, Зур'ян О.В.², Качалова О.І.³, Величко Т.В.⁴

1 – завідувач відділу, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, e-mail: shapran_ab@ukr.net, 2 – доктор філософії в галузі економіки, заступник директора з виробництва, економіки та загальних питань, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, e-mail: olegzurian@gmail.com, 3 – провідний економіст УкрДГРІ, м. Київ, Україна, e-mail: e_kachalova@ukr.net, 4 – науковий співробітник, УкрДГРІ, м. Київ, Україна, e-mail: tvel136@ukr.net

У доповіді зроблена спроба систематизації практичного досвіду науковців УкрДГРІ із залучення стандартних інструментів фінансово-економічного аналізу при дослідженні економічної стійкості запроектованих та діючих гірничодобувних підприємств. Із великого різноманіття інструментів економічного аналізу автори застосували найбільш прості у користуванні та такі, що не вимагають громіздкого математичного апарату та складних графічних побудов. На прикладах з реальними даними проілюстровано застосування методів управлінського та інвестиційного аналізів для визначення ступеню ризиків та економічної стійкості гірничодобувних підприємств.

ПЕРСПЕКТИВЫ ФАНЕРОЗОЙСКИХ РЕДКОМЕТАЛЬНО-РЕДКОЗЕМЕЛЬНЫХ РУДОПРОЯВЛЕНИЙ СОЧЛЕНЕНИЯ ДДВ И ВОСТОЧНОГО ПРИАЗОВЬЯ

Шеремет Е. М., доктор геол.-мин. наук, профессор, evgsherem53@gmail.com, Пономаренко А. Н., доктор геол.-мин. наук, академик НАН Украины, rap.igtof@gmail.com,

Стрекозов С. Н., научный сотрудник, ssss2116@gmail.com,

Сетая Л. Д., старший научный сотрудник,

Институт геохимии, минералогии и рудообразования им. Н. П. Семененко НАН Украины, г. Киев, Украина, evgsherem53@gmail.com

Восточное Приазовье Украинского щита, являясь редкоземельной провинцией докембрийских рудопроявлений и месторождений, незаслуженно забыто в той части, что касается полезных ископаемых, связанных с фанерозойским магматизмом. Только в одном месте – в зоне сочленения ДДВ с Восточным Приазовьем – проявился фанерозойский магматизм. Как показали исследования периода 2001-2010 гг Приазовской комплексной геологосъемочной партии КП «Південукргеологія», в зоне сочленения ДДВ с Приазовским кристаллическим массивом выделяется фанерозойская редкоземельная (иттриевоземельная) рудная формация. Особенностью ее является то, что она проявилась по зонам разломов, заложенным в позднепалеозойский и

позднемезозойский этапы и, на наш взгляд, сопряжена с геодинамическими процессами, происходившими в пределах соседней Скифской плиты и в складчатом Крымско-Кавказском поясе.

РАДІОГЕОХІМІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФОСФОРИТІВ ЯК АГРОХІМІЧНОЇ СИРОВИНИ

Шехунова С.Б.¹, С.М. Стадніченко², В.В. Гудзенко³, В.В. Пермяков⁴

1 – д-р геол. наук, чл.-кор. НАН України, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, shekhun@gmail.com, 2 – канд. геол. наук, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, stadnik_sm@ukr.net, 3 – канд. геол.-мін. наук, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, vadymgudz@ukr.net, 4 – канд. техн. наук, Інститут геологічних наук НАН України, м. Київ, Україна, permyakov@nas.gov.ua

Досліджено радіогеохімічні характеристики фосфоритів України (Подільський виступ Українського щита, Придністров'я, венд; західний схил Українського щита; с. Худиківці, р. Калюс, верхній альб – сеноман; м. Ізюм, г. Кремінець, сеноман; центральна частина Українського щита; с. Деринковець, середній еоцен, лютет), а також з родовищ фосфоритів з Сирії, Білорусі, Росії та Казахстану. Встановлено, що вміст урану в досліджених зразках змінюється в широких межах: фосфорити венду з Придністров'я характеризуються найнижчими, а крейдового віку – найвищими значеннями, що свідчить про їхні різні генезис; вміст торію в усіх вивчених зразках значно нижчий, ніж очікується відповідно до природних співвідношень Th/U; отримані значення Th/U для фосфоритів крейдового віку вказують на значний перерозподіл цих елементів у діагенезі; за торій-урановим та калій-урановим співвідношеннями особливе місце посідають кулясті фосфорити вендських відкладів Придністров'я, де перевага ⁴⁰K над ураном сягає 24,1; вміст усіх радіонуклідів у вміщуючих аргілітах венду вищий, ніж у пластовому фосфориті, що свідчить про перерозподіл у діагенезі фосфату та антибатність процесів концентрування фосфату та урану. Найвищим вмістом урану з крейдових утворень відрізняються фосфорити Мстиславського та Вятсько-Камського родовищ, найнижчими – родовища Хнейфіс.

ГРЯЗЕВУЛКАНИЧЕСКИЙ ТИП ГАЗОГИДРАТНЫХ ЗАЛЕЖЕЙ В ГЛУБОКОВОДНОЙ ЧАСТИ ЧЕРНОГО МОРЯ

Шнюков Е.Ф.¹, Коболев В.П.²

1 – академик НАН Украины, доктор геол.-минерал. наук, профессор, Центр проблем морской геологии, геоэкологии и осадочного рудообразования НАН Украины, Киев, Украина, efsnikov@ukr.net, 2 – доктор геол. наук, профессор, Институт геофизики им. С.И. Субботина НАН Украины, Киев, Украина, vrkbolev@ukr.net

В докладе обсуждаются вопросы образования особого грязевулканического типа газогидратных залежей в глубоководной части Черного моря. Сопоставление подводных грязевых вулканов Черного моря с их сухопутными аналогами свидетельствует о возможном накоплении кольцевых залежей газогидратов метана в компенсационных прогибах, аналогичных керченским «компенсационным синклиналиям».

ИССЛЕДОВАНИЕ ЗАГРЯЗНЕНИЯ ГЕОЛОГИЧЕСКОЙ СРЕДЫ НЕФТЕПРОДУКТАМИ С ПРИМЕНЕНИЕМ МАТЕМАТИЧЕСКОГО МОДЕЛИРОВАНИЯ

Шпак Е.Н.¹, Гаврилюк Р.Б.², Логвиненко О.И.³

1 – канд. геол. наук, Институт геологических наук НАНУ, Киев, Украина, shpak_lena@yahoo.com, 2 – канд. геол. наук, Институт геологических наук НАНУ, Киев, Украина, gavrilyuk.ruslan@gmail.com, 3 – Институт геологических наук НАНУ, Киев, Украина, lohvylenko.olga@gmail.com

Загрязнение геологической среды авиационным керосином на территории склада ГСМ аэропорта «Борисполь» существует с 1998 г., и несмотря на проведенные мероприятия по извлечению подземных вод, загрязненных нефтепродуктами, добиться полной ликвидации загрязнения не удалось. Исследованиями, проведенными в ИГН НАНУ, подтверждено наличие слоя нефтепродуктов практически во всех скважинах. Выполнено моделирование работы эксплуатационных скважин на линзе, с целью определения их оптимального расположения на загрязненных участках с мощностью линзы керосина 0.7 м и 0.5 м.

МОРСЬКА ГЕОЛОГІЯ В ОДЕСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: ІСТОРІЯ, ДОСЯГНЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Янко В.В.¹, Кравчук О.П.², Кравчук Г.О.³

1 – доктор геолого-мінералогічних наук, професор, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Одеса, Україна, valyan@onu.edu.ua, 2 – кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,

Одеса, Україна, orkravchuk@rambler.ru, 3 – кандидат геологічних наук, доцент, Одеський національний університет імені І.І. Мечникова, Одеса, Україна, aokravchuk@gmail.com

Робота присвячена історії становлення морської геології в Одеському національному університеті імені І.І. Мечникова, яка тісно пов'язана з традиціями і науковими напрямками одеської геологічної школи, що зародилися після відкриття Імператорського Новоросійського університету, а також основним етапам розвитку цієї науки на кафедрі загальної та морської геології і ролі одеських геологів у вирішенні актуальних проблем морської геології Азово-Чорноморського басейну і Світового океану.

ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ МИКРОПАЛЕОНТОЛОГИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ В ОДЕССКОМ НАЦИОНАЛЬНОМ УНИВЕРСИТЕТЕ ИМЕНИ И.И. МЕЧНИКОВА

Янко В.В.¹, Кравчук А.О.², Кондарюк Т.О.³, Мудрик И.С.⁴

1 – доктор геолого-минералогических наук, профессор, Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова, Одесса, Украина, valyan@onu.edu.ua; 2- кандидат геологических наук, доцент, Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова, Одесса, Украина, aokravchuk@gmail.com; 3 – молодой специалист, Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова, Одесса, Украина, tanua_kondaruk@ukr.net; 4 – аспирантка, Одесский национальный университет имени И.И. Мечникова, Одесса, Украина.

Работа посвящена истории становления микропалеонтологии в Одесском национальном университете имени И.И. Мечникова, которая тесно связана с традициями и научными направлениями одесской школы морской геологии, зародившихся после открытия Императорского Новороссийского университета, а также основным этапом развития этой науки на кафедре общей и морской геологии и роли одесских микропалеонтологов в решении актуальных проблем Азово-Черноморского бассейна и Мирового океана, как фундаментальных, так и прикладных, в том числе для Государственной геологической службы Украины и отраслевых предприятий.

ЗАПРОШУЄМО ВСІХ КОЛЕГ УЗЯТИ УЧАСТЬ У ГЕОФОРУМІ-2018



БУДЕМО РАДІ ЗУСТРІЧІ В ОДЕСІ